

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA (UE) 2019/786 A COMISIEI

din 8 mai 2019

privind renovarea clădirilor

[notificată cu numărul C(2019) 3352]

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) Uniunea este dedicată dezvoltării unui sistem energetic durabil, competitiv, sigur și decarbonizat. Uniunea energetică și cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 stabilesc angajamente ambițioase ale Uniunii de a reduce și mai mult emisiile de gaze cu efect de seră, cu cel puțin 40 % până în 2030, față de 1990, de a crește cota consumului de energie din surse regenerabile și de a economisi energie în conformitate cu ambițiile existente la nivelul Uniunii, sporind securitatea energetică, competitivitatea și sustenabilitatea Uniunii. Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾, stabilește un obiectiv principal de eficiență energetică care urmărește realizarea unor economii de cel puțin 32,5 % la nivelul Uniunii până în 2030. Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ stabilește un obiectiv obligatoriu de atingere a unei ponderi de cel puțin 32 % a energiei din surse regenerabile la nivelul Uniunii până în 2030.
- (2) Clădirile constituie un element esențial al politicii Uniunii privind eficiența energetică, deoarece ele reprezintă aproximativ 40 % din consumul final de energie.
- (3) Acordul de la Paris din 2015 privind schimbările climatice, rezultat în urma celei de a 21-a sesiuni a Conferinței părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (COP 21) stimulează eforturile Uniunii de decarbonizare a parcului său imobiliar. Având în vedere că aproape 50 % din consumul final de energie al Uniunii este utilizat pentru încălzire și răcire, din care 80 % este utilizat în clădiri, atingerea obiectivelor Uniunii în domeniul energiei și al climei este legată de eforturile sale de a-și renova parcul imobiliar prin acordarea de prioritate eficienței energetice, prin exploatarea principiului „eficiența energetică pe primul loc”, precum și prin luarea în considerare a introducerii surselor regenerabile de energie.
- (4) Comisia a evidențiat importanța eficienței energetice și a rolului sectorului clădirilor pentru atingerea obiectivelor Uniunii în domeniul energiei și al climei și pentru tranziția la energie curată în Comunicarea sa privind eficiența energetică și contribuția sa la securitatea energetică și cadrul pentru politica privind schimbările climatice și energia pentru 2030 ⁽⁴⁾ în Comunicarea sa privind strategia-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice ⁽⁵⁾ și în Comunicarea sa referitoare la o viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei ⁽⁶⁾. Cea din urmă comunicare menționată subliniază că măsurile în materie de eficiență energetică ar trebui să joace un rol central în realizarea unei economii neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050 și să reducă consumul de energie cu până la jumătate față de 2005.

⁽¹⁾ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

⁽²⁾ Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică (JO L 328, 21.12.2018, p. 210).

⁽³⁾ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

⁽⁴⁾ Evaluarea impactului care însoțește documentul Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu „Eficiența energetică și contribuția sa la securitatea energetică și cadrul pentru politica privind schimbările climatice și energia pentru 2030” [SWD(2014) 255 final].

⁽⁵⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții „O strategie-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice” [COM(2015) 80 final].

⁽⁶⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții „O planetă curată pentru toți – O viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei” [COM(2018) 773 final].

- (5) Punerea în aplicare și asigurarea respectării integrale a legislației existente în domeniul energiei sunt considerate drept primă prioritate în ceea ce privește instituirea uniunii energetice.
- (6) Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁷⁾ („EPBD”) constituie principalul text legislativ, împreună cu Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁸⁾ și Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁹⁾, care abordează eficiența energetică a clădirilor în contextul obiectivelor de eficiență energetică pentru 2030. Directiva EPBD are două obiective complementare, și anume accelerarea renovării clădirilor existente până în 2050 și sprijinirea modernizării tuturor clădirilor cu tehnologii inteligente și o legătură mai clară cu mobilitatea curată.
- (7) În 2018, Directiva EPBD a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/844 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁰⁾ pentru a accelera renovarea clădirilor în Uniune.
- (8) Instrumente financiare adecvate pentru depășirea eșecurilor pieței, o forță de muncă suficientă cu competențele potrivite și accesibilitatea pentru toți cetățenii sunt de o importanță centrală pentru ca Uniunea să atingă și să susțină rate de renovare mai ridicate. O abordare integrată și o coerență între toate politicile relevante sunt necesare pentru modernizarea mediului construit, implicând toate părțile relevante, inclusiv aspectele privind siguranța, accesibilitatea, mediul și economia circulară.
- (9) Modificările aduse Directivei EPBD stabilesc o cale clară către realizarea unui parc imobiliar cu emisii scăzute și cu emisii zero în Uniune până în 2050, ele fiind susținute de foile de parcurs naționale cu etape și indicatori de progres la nivel intern, precum și de finanțarea din surse publice și private și investiții. Strategiile naționale de renovare pe termen lung cu o componentă solidă de finanțare în conformitate cu cerințele articolului 2a din Directiva EPBD sunt necesare pentru a asigura renovarea clădirilor existente în clădiri cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizate până în 2050, facilitând transformarea eficace din punctul de vedere al costurilor a tuturor clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.
- (10) Pe lângă ratele de renovare accelerate, este necesară o creștere susținută și la nivelul Uniunii a renovărilor aprofundate. Strategiile naționale care includ orientări clare și care descriu acțiuni măsurabile și orientate, precum și cele care promovează accesul egal la finanțare, inclusiv pentru segmentele cel mai puțin performante din stocul imobiliar național, pentru consumatorii cu un consum redus de energie, pentru locuințele sociale și pentru gospodăriile care fac obiectul unor dileme de tipul motivațiilor divergente, luând totodată în considerare accesibilitatea, sunt prevăzute în conformitate cu articolul 2a din Directiva EPBD.
- (11) Pentru a se asigura că cea mai eficientă aplicare a măsurilor financiare legate de eficiența energetică se realizează în mod optim în ceea ce privește renovarea clădirilor, Directiva EPBD prevede în prezent ca aceste măsuri financiare să fie legate de calitatea lucrărilor de renovare din perspectiva economiilor de energie urmărite sau realizate ale renovării. Este necesară o legislație națională care să transpună cerințele articolului 10 din Directiva EPBD, pentru a se asigura că măsurile financiare privind eficiența energetică sunt legate de performanța energetică, de nivelul de certificare sau de calificare, de un audit energetic sau de îmbunătățirea realizată ca urmare a renovării, care ar trebui evaluată prin compararea certificatelor de performanță energetică emise înainte și după renovare, prin utilizarea valorilor standard sau printr-o altă metodă transparentă și proporțională.
- (12) Este necesară obținerea de date de înaltă calitate cu privire la parcul imobiliar, care ar putea fi generate parțial de bazele de date pe care aproape toate statele membre le dezvoltă și le administrează în prezent în ceea ce privește certificatele de performanță energetică. Aceste baze de date pot fi utilizate pentru verificarea conformității și pentru elaborarea de statistici privind parcurile imobiliare regionale sau naționale. Sunt necesare măsuri de transpunere a articolului 10 pentru a permite colectarea datelor privind consumul de energie măsurat sau calculat al anumitor clădiri și pentru a pune la dispoziție date agregate anonimizate.
- (13) Modificările aduse Directivei EPBD actualizează, de asemenea, cadrul general pentru calcularea performanței energetice a clădirilor. Legislația națională care transpune cerințele prevăzute în anexa I modificată la Directiva EPBD este necesară pentru a asigura transparența și coerența.

⁽⁷⁾ Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (JO L 153, 18.6.2010, p. 13).

⁽⁸⁾ Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (JO L 285, 31.10.2009, p. 10).

⁽⁹⁾ Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE (JO L 198, 28.7.2017, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Directiva (UE) 2018/844 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor și a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică (JO L 156, 19.6.2018, p. 75).

- (14) Este necesară o legislație națională care să transpună cerințele articolului 20 alineatul (2) revizuit din Directiva EPBD pentru a spori volumul de informații care ar trebui să fie furnizat proprietarilor sau locatarilor clădirilor sau ai unităților de clădire și pentru a se asigura că acestea sunt furnizate prin intermediul unor instrumente consultative accesibile și transparente.
- (15) Statele membre trebuie să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative care transpun Directiva (UE) 2018/844 până la 10 martie 2020.
- (16) Transpunerea completă și punerea în aplicare efectivă a Directivei EPBD modificate sunt fundamentale pentru a sprijini realizarea obiectivelor privind eficiența energetică pentru 2030 și pentru a îndrepta Uniunea către decarbonizarea completă a parcurilor imobiliare naționale până în 2050.
- (17) Directiva EPBD acordă statelor membre o marjă largă de apreciere atunci când elaborează codurile pentru clădiri și atunci când pun în aplicare cerințele tehnice privind renovările, certificatele energetice pentru clădiri și sistemele tehnice ale clădirilor într-un mod care să se potrivească cel mai bine condițiilor climatice și parcurilor imobiliare naționale. Prezenta recomandare urmărește să explice conținutul acestor cerințe tehnice și diferitele modalități prin care pot fi atinse obiectivele directivei. De asemenea, aceasta prezintă experiența și cele mai bune practici pe care Comisia le-a observat în cazul statelor membre.
- (18) Comisia se angajează să colaboreze îndeaproape cu statele membre în transpunerea și punerea în aplicare eficace de către acestea a Directivei EPBD. În acest scop, prezenta recomandare a fost elaborată pentru a explica mai în detaliu modul în care anumite dispoziții ale Directivei EPBD ar trebui interpretate și pot fi aplicate cel mai bine în contextul transpunerii naționale. Obiectivul este, în special, de a asigura o înțelegere uniformă între statele membre în pregătirea măsurilor lor de transpunere. Prezenta recomandare nu modifică efectele juridice ale Directivei EPBD și nu aduce atingere interpretării obligatorii a Directivei EPBD, astfel cum a fost formulată de Curtea de Justiție. Prezenta recomandare abordează subiectele din Directiva EPBD care sunt complexe, care impun transpunerea și care au un potențial ridicat în ceea ce privește impactul asupra eficienței energetice a clădirilor. Prezenta recomandare se axează pe dispozițiile referitoare la renovarea clădirilor și vizează articolele 2a, 10 și 20, precum și anexa I la Directiva EPBD, care includ dispoziții privind strategiile de renovare pe termen lung, mecanismele de finanțare, stimulentele, informarea și calcularea performanței energetice a clădirilor. Dispozițiile Directivei EPBD privind sistemele de modernizare și sistemele tehnice ale clădirilor sunt abordate într-o recomandare separată.
- (19) Prin urmare, prezenta recomandare ar trebui să permită statelor membre să obțină un impact puternic în ceea ce privește performanța energetică a parcurilor sale imobiliare renovate,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

1. Statele membre ar trebui să respecte orientările stabilite în anexa la prezenta recomandare în ceea ce privește transpunerea cerințelor prevăzute în Directiva (UE) 2018/844.
2. Prezenta recomandare se adresează statelor membre.
3. Recomandarea se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 8 mai 2019.

Pentru Comisie
Miguel ARIAS CAÑETE
Membru al Comisiei

ANEXĂ

1. INTRODUCERE

Directiva 2010/31/UE („EPBD”) impune statelor membre să adopte strategii de renovare pe termen lung și să stabilească cerințe minime privind performanța energetică a clădirilor nou construite și a clădirilor existente care fac obiectul unor renovări majore.

Directiva 2012/27/UE („EED”) a cuprins dispoziții privind renovarea clădirilor și strategiile pe termen lung pentru mobilizarea investițiilor în renovarea parcurilor imobiliare naționale.

Directivele EPBD și EED au fost modificate prin Directiva (UE) 2018/844, care a intrat în vigoare la 9 iulie 2018. La articolul 2a, Directiva EPBD stabilește un cadru pentru strategiile de renovare pe termen lung („SRTL-uri”) pentru a sprijini renovarea parcurilor imobiliare naționale în clădiri cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizate până în 2050, facilitând transformarea eficientă din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri cu un consum de energie aproape egal cu zero („NZEB-uri”). În conformitate cu directiva, strategiile vor fi sprijinite de mecanisme financiare pentru mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor necesare pentru atingerea acestor obiective.

În conformitate cu articolul 10 din Directiva EPBD, politicile și măsurile trebuie:

- (a) să stabilească o legătură între măsurile financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice în renovarea clădirilor și economiile de energie urmărite sau realizate;
- (b) să permită colectarea de date privind consumul de energie măsurat sau calculat al anumitor clădiri; precum și
- (c) să pună la dispoziție date agregate anonimizate.

În conformitate cu articolul 20 din Directiva EPBD, informațiile trebuie furnizate proprietarilor sau locatarilor clădirilor sau unităților de clădire prin intermediul unor instrumente consultative accesibile și transparente.

Directiva EPBD stabilește un cadru general comun pentru determinarea performanței energetice a clădirilor, inclusiv indicatorii și calculele care trebuie utilizate. Aceste orientări sprijină punerea corectă în aplicare a cadrelor de reglementare naționale și regionale. Acestea reflectă opiniile Comisiei. Acestea nu modifică efectele juridice ale Directivei EPBD și nu aduc atingere interpretării obligatorii a articolelor 2a, 10 și 20, precum și a anexei I la aceasta, astfel cum a fost furnizată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

2. STRATEGIILE DE RENOVARE PE TERMEN LUNG

2.1. Obiectiv

Obligația statelor membre de a institui o SRTL a parcurilor lor imobiliare naționale a fost transferată în Directiva EPBD din Directiva EED. Articolul 1 din Directiva (UE) 2018/844 a introdus în Directiva EPBD un nou articol 2a privind SRTL-urile și a abrogat articolul 4 din Directiva EED, care impunea statelor membre să stabilească o strategie pe termen lung pentru mobilizarea investițiilor în renovarea parcurilor imobiliare naționale.

Directiva EPBD include în prezent:

- (a) o mai bună trimitere la sărăcia energetică; și
- (b) noi trimiteri la:
 - (i) sănătate, siguranță și calitatea aerului;
 - (ii) inițiative de promovare a tehnologiilor inteligente, a competențelor și a educației;
 - (iii) politici care vizează segmentele din parcul imobiliar național cu cele mai slabe performanțe;

- (iv) dilemele „motivațiilor divergente” ⁽¹⁾;
- (v) deficiențele pieței; precum și
- (vi) clădirile publice.

Se așteaptă ca SRTL-urile puternice să accelereze renovarea eficientă din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente, care fac în prezent obiectul unei rate reduse de renovare, și să asigure o creștere a renovărilor aprofundate. O strategie nu reprezintă un scop în sine, ci un punct de plecare pentru o acțiune mai fermă.

2.2. Domeniul de aplicare

Directiva EPBD extinde domeniul de aplicare a SRTL-urilor la statele membre. La fel ca în cazul strategiilor stabilite în temeiul articolului 4 din Directiva EED, SRTL-urile se aplică parcului național de clădiri publice și private, rezidențiale și nerezidențiale. Cu toate acestea, Directiva EPBD modificată introduce obligații noi și mai extinse și identifică noi domenii de politică și de acțiune care trebuie acoperite în SRTL-uri.

În conformitate cu articolul 2a din Directiva EPBD, statele membre trebuie, printre altele:

- (a) să elaboreze o strategie cuprinzătoare care să vizeze realizarea unui parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență și decarbonizat până în 2050 și transformarea eficientă din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în NZEB-uri;
- (b) să stabilească o foaie de parcurs cu măsuri, indicatori de progres măsurabili și etape orientative pentru 2030, 2040 și 2050;
- (c) să organizeze o consultare publică cu privire la strategia lor înainte de a o prezenta Comisiei și să stabilească modalități de consultare deschisă ulterioară pe parcursul punerii în aplicare;
- (d) să faciliteze accesul la mecanisme prin finanțare inteligentă pentru a sprijini mobilizarea investițiilor; precum și
- (e) să își prezinte strategia ca parte a planului lor național integrat final ⁽²⁾ în domeniul energiei și climei (PNEC) ⁽³⁾ și să furnizeze informații privind punerea în aplicare în rapoartele naționale integrate privind progresele înregistrate în domeniul energiei și climei.

2.3. Obligația de a stabili o strategie cuprinzătoare pentru realizarea unui parc imobiliar cu emisii extrem de reduse de carbon până în 2050

2.3.1. Elemente obligatorii ale SRTL-ului

SRTL-urile statelor membre ar trebui să includă elementele existente (a se vedea articolul 4 din Directiva EED) și noile elemente (a se vedea articolul 2a din Directiva EPBD). Fiecare SRTL trebuie să cuprindă în prezent elementele de mai jos.

2.3.1.1. O imagine de ansamblu a parcului imobiliar național – articolul 2a alineatul (1) litera (a) din Directiva EPBD

Articolul 4 litera (a) din Directiva EED a prevăzut deja că punctul de plecare al SRTL-urilor este o imagine de ansamblu a parcului imobiliar național.

Articolul 2a alineatul (1) litera (a) din Directiva EPBD prevede că fiecare SRTL „cuprinde o imagine de ansamblu a parcului imobiliar național, bazată, după caz, pe eșantioane statistice și pe procentul preconizat de clădiri renovate în 2020”.

⁽¹⁾ O „motivație divergentă” apare între proprietarul și locatarul unei clădiri sau între proprietari, în cazul în care partea care plătește pentru reabilitarea energetică sau pentru îmbunătățirea eficienței energetice nu poate recupera beneficiile și economiile totale.

⁽²⁾ Prin derogare, primul set de SRTL-uri trebuie transmis Comisiei până la data de 10 martie 2020 [termenul de transpunere a Directivei (UE) 2018/844]. Ulterior, SRTL-urile trebuie să fie transmise împreună cu PNEC finale.

⁽³⁾ Articolul 3 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice („Regulamentul privind guvernanța”).

Procentul preconizat de clădiri renovate poate fi exprimat în mai multe moduri, de exemplu:

- (a) ca procentaj (%);
- (b) ca număr absolut; sau
- (c) în m² de spațiu renovat în funcție de tipul de clădire.

Amploarea renovării (de exemplu, „renovare minoră”, „renovare moderată” și „renovare aprofundată”) ar putea fi, de asemenea, utilizată pentru o mai mare acuratețe. Transformarea în NZEB-uri ar putea fi un alt indicator ⁽⁴⁾. În general, „renovarea aprofundată” ar trebui să aibă ca rezultat atât eficiența energetică, cât și eficiența în reducerea gazelor cu efect de seră.

„Procentul preconizat” nu este conceput pentru a fi un obiectiv obligatoriu, ci mai degrabă o cifră care reprezintă în mod realist rata probabilă a renovării clădirilor finalizate în 2020. Statele membre pot menționa, de asemenea, procentul preconizat al renovărilor finalizate pentru 2030, 2040 și 2050, în conformitate cu cerința de a furniza etape orientative pentru anii respectivi.

2.3.1.2. Abordări eficace din punctul de vedere al costurilor ale renovărilor – articolul 2a alineatul (1) litera (b) din Directiva EPBD

Articolul 4 litera (b) din Directiva EED a solicitat deja statelor membre să identifice în SRTL-urile lor abordările eficace din punctul de vedere al costurilor ale renovărilor relevante pentru tipul de clădire și zona climatică.

Articolul 2a alineatul (1) litera (b) din Directiva EPBD prevede că fiecare SRTL „cuprinde identificarea unor abordări eficace din punctul de vedere al costurilor ale renovărilor relevante pentru tipul de clădire și zona climatică, ținând cont, după caz, de potențialele praguri de declanșare relevante din ciclul de viață al clădirii”.

Considerentul 12 din Directiva (UE) 2018/844 clarifică faptul că un „prag de declanșare” este „un moment oportun în ciclul de viață al unei clădiri, de exemplu din perspectiva raportului cost-eficacitate sau a întreruperilor, pentru realizarea unor renovări vizând eficiența energetică”.

Un prag de declanșare ar putea fi:

- (a) o tranzacție (de exemplu, vânzarea, închirierea ⁽⁵⁾ sau luarea în leasing a unei clădiri, refinanțarea acesteia sau o modificare a utilizării acesteia);
- (b) o renovare (de exemplu, o renovare mai amplă deja planificată care nu are un impact energetic) ⁽⁶⁾; sau
- (c) un dezastru/incident (de exemplu, incendiu, cutremur, inundații) ⁽⁷⁾.

Anumite clădiri pot să nu fie vizate de pragurile de declanșare, prin urmare s-a introdus clasificarea „după caz”.

Corelarea renovării vizând eficiența energetică cu pragurile de declanșare ar trebui să garanteze că măsurile legate de energie nu sunt neglijate sau omise într-o etapă ulterioară a ciclului de viață al clădirii. Concentrarea pe eficiența energetică la pragurile de declanșare ar trebui să limiteze riscul de a rata oportunitățile de renovare și să sporească posibilele sinergii cu alte acțiuni.

Pragurile de declanșare pot conduce la renovări eficace din punctul de vedere al costurilor datorită economiilor de scară ce pot fi realizate dacă se desfășoară renovări care nu au un impact energetic în același timp cu alte lucrări necesare sau renovări planificate.

⁽⁴⁾ Următoarele amplori ale renovării au fost elaborate în contextul Observatorului UE al parcurilor imobiliare pe baza economiilor de energie primară:

- renovare minoră (mai puțin de 30 %);
- renovare moderată (între 30 % și 60 %); și
- renovare aprofundată (peste 60 %).

Renovările NZEB-urilor nu sunt definite în termeni de prag specific de economisire a energiei primare, ci în conformitate cu definițiile oficiale naționale de renovare a NZEB-urilor.

⁽⁵⁾ Considerentul 9 din Directiva (UE) 2018/844 încurajează statele membre să ia în considerare introducerea sau aplicarea în continuare a unor cerințe care să impună un anumit nivel de performanță energetică al proprietăților destinate închirierii, în conformitate cu certificatele de performanță energetică (CPE). Acest tip de măsură, care nu s-ar limita la cerințele Directivei EPBD, ar introduce o cerință de renovare a clădirilor cu cele mai slabe performanțe înainte de a fi închiriate.

⁽⁶⁾ de exemplu, renovări cu scopul de a îmbunătăți accesibilitatea pentru persoanele cu mobilitate redusă, de a îmbunătăți siguranța clădirilor (de exemplu, împotriva incendiilor, inundațiilor, riscului seismic sau riscului de defecțiuni electrice) sau de a îndepărta azbestul.

⁽⁷⁾ Intervenția după un dezastru sau incident poate fi urgentă și/sau temporară. Cu toate acestea, ar trebui să se depună în continuare eforturi pentru a lua în considerare cerințele privind eficiența energetică. Statele membre ar putea explora posibilitatea de a stimula societățile de asigurare să informeze clienții cu privire la instrumentele de finanțare disponibile (reducând astfel și costurile acestora ca urmare a unui dezastru/accident natural).

2.3.1.3. Politici și acțiuni privind renovările aprofundate – articolul 2a alineatul (1) litera (c) din Directiva EPBD

Articolul 4 litera (c) din Directiva EED a solicitat deja statelor membre să se asigure că SRTL-urile includ politici și acțiuni de stimulare a renovărilor aprofundate, eficace din punctul de vedere a costurilor, ale clădirilor, inclusiv renovările aprofundate efectuate în etape.

Articolul 2a alineatul (1) litera (c) din Directiva EPBD prevede că fiecare SRTL „cuprinde politici și acțiuni pentru stimularea renovărilor aprofundate, eficace din punct de vedere al costurilor, ale clădirilor, inclusiv a renovărilor aprofundate efectuate în etape, și pentru sprijinirea măsurilor și a renovărilor specifice și eficace din punct de vedere al costurilor, de exemplu prin introducerea unui sistem opțional de pașapoarte pentru renovarea clădirilor”.

Renovările aprofundate sunt cele care conduc la renovări care reduc atât volumul de energie furnizat, cât și consumul de energie final al unei clădiri cu un procent semnificativ comparativ cu nivelurile anterioare renovării, rezultând astfel într-o performanță energetică foarte ridicată ⁽⁸⁾. În conformitate cu documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește raportul Comisiei din 2013 intitulat *Sprijinul financiar pentru eficiența energetică a clădirilor* ⁽⁹⁾, „renovarea aprofundată” poate fi considerată drept o renovare care conduce la îmbunătățiri semnificative (în mod normal, de peste 60 %) ale eficienței.

Directiva EPBD se referă la pașapoartele pentru renovarea clădirilor (PRC-uri) ca exemplu de măsură prin care statele membre pot sprijini renovările specifice, eficace din punct de vedere al costurilor, și renovările aprofundate efectuate în etape. Directiva EPBD nu precizează în detaliu ce reprezintă PRC-urile, dar a fost identificată o serie de elemente comune în alt document ⁽¹⁰⁾, care pot fi folosite drept exemple: acesta este un document electronic sau pe suport de hârtie care descrie o foaie de parcurs privind renovarea etapizată și pe termen lung (15-20 de ani) (în mod ideal, cât mai puține etape posibile) pentru o anumită clădire care poate rezulta în urma unui audit energetic la fața locului care îndeplinește criterii specifice de calitate și evidențiază măsurile relevante și renovările care ar putea îmbunătăți performanța sa energetică ⁽¹¹⁾.

2.3.1.4. Politici și acțiuni privind clădirile cu cea mai slabă performanță și sărăcia energetică – articolul 2a alineatul (1) litera (d) din Directiva EPBD

În conformitate cu articolul 2a alineatul (1) litera (d) din Directiva EPBD, fiecare SRTL trebuie să cuprindă „o imagine de ansamblu a politicilor și a acțiunilor vizând segmentele din parcul imobiliar național cu cele mai slabe performanțe, dilemele motivațiilor divergente și deficiențele pieței și o prezentare în linii mari a acțiunilor naționale relevante care contribuie la atenuarea sărăciei energetice”.

Acesta este un element nou care nu a existat în temeiul articolului 4 din Directiva EED. SRTL-urile statelor membre vor trebui acum să prezinte o imagine de ansamblu a politicilor și acțiunilor care vizează:

- (a) segmentele cu cele mai slabe performanțe din parcul imobiliar național;
- (b) dilemele motivațiilor divergente ⁽¹²⁾;
- (c) deficiențele pieței; și
- (d) atenuarea sărăciei energetice.

⁽⁸⁾ Considerentul 16 din Directiva EED.

⁽⁹⁾ Documentul de lucru al personalului [SWD(2013) 143 final] care însoțește raportul Comisiei către Parlamentul European – *Sprijinul financiar pentru eficiența energetică a clădirilor* [COM(2013) 225 final].

⁽¹⁰⁾ A se vedea raportul din 2016 elaborat de Institutul european de performanță a clădirilor; http://bpie.eu/wp-content/uploads/2017/01/Building-Passport-Report_2nd-edition.pdf

⁽¹¹⁾ Articolul 19a din Directiva EPBD impune Comisiei să realizeze, înainte de 2020, un studiu de fezabilitate privind posibilitățile și calendarul pentru introducerea unui PRC opțional conform acestor criterii, pentru a completa certificatele de performanță energetică. Studiul va oferi o prezentare detaliată a schemelor de PRC existente.

⁽¹²⁾ Articolul 19 din Directiva EED prevede deja că statele membre „evaluează și, după caz, iau măsurile adecvate pentru eliminarea barierelor de reglementare, precum și a celor de altă natură apărute în calea eficienței energetice, fără a aduce atingere principiilor de bază ale legislației privind proprietatea și chiria din statele membre. În special în ceea ce privește fragmentarea stimulentei între proprietarul și chiriașul unei clădiri sau între proprietari, pentru a se evita ca aceste părți să renunțe la efectuarea de investiții de îmbunătățire a eficienței energetice, pe care le-ar fi efectuat în alte condiții, din cauza faptului că nu vor obține beneficii individuale complete sau din cauza absenței normelor privind împărțirea costurilor și a beneficiilor între ele, inclusiv a normelor și măsurilor naționale de reglementare a procesului de luare a deciziilor în cazul proprietăților cu mai mulți proprietari”.

Imaginea de ansamblu ar trebui să includă cel puțin o scurtă descriere a fiecărei politici și acțiuni, domeniul de aplicare și durata acesteia, bugetul alocat și impactul preconizat.

Statele membre trebuie să stabilească segmentele cu cele mai slabe performanțe din parcul lor imobiliar național, de exemplu prin:

- (a) stabilirea unui prag specific, cum ar fi o categorie de performanță energetică (de exemplu, sub „D”);
- (b) utilizarea unei cifre a consumului de energie primară (exprimată în kWh/m² pe an); sau chiar
- (c) vizarea clădirilor construite înainte de o anumită dată (de exemplu, înainte de 1980).

În ceea ce privește „dilemele motivațiilor divergente”, statele membre sunt încurajate să consulte raportul Centrului Comun de Cercetare (JRC) din 2014 intitulat *„Depășirea barierei motivațiilor divergente în sectorul clădirilor”* ⁽¹³⁾.

Termenul „deficiențele pieței” se referă la o serie de probleme care tind să întârzie transformarea parcului imobiliar și valorificarea potențialului rentabil de economisire a energiei. Acestea pot include, de exemplu:

- (a) lipsa de înțelegere cu privire la utilizarea energiei și potențialele economii;
- (b) activități de renovare și de construcție limitate într-un context post-criză;
- (c) lipsa unor produse de finanțare atractive;
- (d) informații limitate privind parcul imobiliar; și
- (e) utilizarea limitată a tehnologiilor eficiente și inteligente ⁽¹⁴⁾.

Referirea la „sărăcia energetică” în Directiva EPBD modificată nu este nouă. Directiva EED face trimitere la „sărăcia energetică” (articolul 7, considerentul 49 și considerentul 53 din Directiva EED). Sărăcia energetică este rezultatul unei combinații între veniturile scăzute, cheltuielile cu energia ridicate și performanța energetică slabă a locuințelor – acțiunile eficace de atenuare a sărăciei energetice ar trebui, prin urmare, să includă măsuri de eficiență energetică, alături de măsurile de politică socială. În timp ce mai multe SRTL-uri ale statelor membre abordează deja sărăcia energetică, Directiva EPBD impune ca SRTL-urile să prezinte „acțiuni naționale relevante care contribuie la atenuarea sărăciei energetice” ⁽¹⁵⁾.

Articolul 2a alineatul (1) litera (d) din Directiva EPBD, împreună cu considerentul 11 din Directiva (UE) 2018/844, oferă statelor membre suficientă flexibilitate pentru a pune în aplicare legislația având în vedere condițiile naționale, fără a interfera cu competențele lor de politică socială ⁽¹⁶⁾.

2.3.1.5. Politici și acțiuni privind clădirile publice – articolul 2a alineatul (1) litera (e) din Directiva EPBD

În conformitate cu articolul 2a alineatul (1) litera (e) din Directiva EPBD, fiecare SRTL trebuie să cuprindă „politici și acțiuni vizând toate clădirile publice”.

Domeniul de aplicare al SRTL-urilor prevăzut la articolul 4 din Directiva EED a inclus deja anumite clădiri publice. Cu toate acestea, articolul 2a din Directiva EPBD prevede în prezent ca SRTL-urile să includă politici și acțiuni specifice care vizează toate clădirile publice. Acestea ar trebui să includă inițiativele în curs ale statelor membre de a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul Directivelor EPBD și EED ⁽¹⁷⁾.

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/overcoming-split-incentive-barrier-building-sector>

⁽¹⁴⁾ Evaluarea impactului care însoțește propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor [COM(2016) 765], documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

⁽¹⁵⁾ În conformitate cu articolul 3 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) 2018/1999, în cazul în care un stat membru constată că are un număr semnificativ de gospodării afectate de sărăcie energetică, acesta trebuie să includă în PNEC un obiectiv orientativ național pentru reducerea sărăciei energetice și măsuri de abordare a acesteia și să raporteze progresele înregistrate în contextul rapoartelor sale anuale.

⁽¹⁶⁾ Considerentul 11 din Directiva (UE) 2018/844 prevede că „ar trebui să se țină seama de necesitatea atenuării sărăciei energetice, în conformitate cu criteriile definite de statele membre. În prezentarea în linii mari a acțiunilor naționale care contribuie la atenuarea sărăciei energetice în cadrul strategiilor lor de renovare, statele membre au dreptul de a stabili ceea ce consideră drept acțiuni relevante.”

⁽¹⁷⁾ În conformitate cu articolele 5 și 6 din Directiva EED, statele membre au deja obligații în ceea ce privește clădirile deținute și ocupate de administrația centrală și achizițiile de clădiri de către administrația centrală.

Atât Directiva EED, cât și Directiva EPBD impun autorităților publice să conducă prin puterea exemplului, prin asumarea rolului de entități care adoptă pentru prima dată măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice; a se vedea, în special, articolele 5 și 6 din Directiva EED, care se aplică „clădirilor organismelor publice”.

Cu toate acestea, articolul 2a alineatul (1) litera (e) din Directiva EPBD are un domeniu de aplicare mai larg decât articolele 5 și 6 din Directiva EED, întrucât vizează toate clădirile publice și nu doar „clădirile organismelor publice”⁽¹⁸⁾, care sunt deținute și ocupate de administrația centrală. Politicile și acțiunile prevăzute la articolul 2a alineatul (1) litera (e) ar trebui să includă, de exemplu, clădirile ocupate (de exemplu închiriate sau care fac obiectul unui contract de leasing) de autorități locale și regionale și clădirile deținute de administrația centrală și de autoritățile regionale sau locale, dar care nu sunt ocupate în mod necesar de acestea.

Spre deosebire de articolul 5 alineatul (2) din Directiva EED⁽¹⁹⁾, articolul 2a din Directiva EPBD nu scutește nicio categorie de clădiri publice. Prin urmare, acesta se aplică, în principiu, clădirilor care pot fi scutite, într-un anumit stat membru, de obligația de renovare prevăzută la articolul 5 alineatul (2) din Directiva EED. Multe dintre clădirile enumerate la articolul 5 alineatul (2) din Directiva EED pot aduce o contribuție semnificativă la realizarea obiectivelor naționale.

Mecanismele financiare și stimulentele ar trebui să promoveze investițiile autorităților publice într-un parc imobiliar eficient din punct de vedere energetic, de exemplu prin parteneriate public-privat sau prin contracte opționale de performanță energetică⁽²⁰⁾ prin intermediul finanțării în afara bilanțului, în conformitate cu normele și orientările contabile ale Eurostat⁽²¹⁾.

2.3.1.6. Stimulente pentru utilizarea tehnologiilor inteligente și a competențelor – articolul 2a alineatul (1) litera (f) din Directiva EPBD

Unul dintre obiectivele revizuirii Directivei EPBD a fost de a adapta directiva la evoluțiile tehnologice, cum ar fi tehnologiile inteligente pentru clădiri, și de a facilita utilizarea pe scară largă a vehiculelor electrice și a altor tehnologii, atât prin cerințe specifice de instalare, cât și prin garantarea faptului că profesioniștii din domeniul clădirilor pot furniza know-how-ul și competențele necesare.

Articolul 2a alineatul (1) litera (f) din Directiva EPBD prevede că SRTL-urile „cuprind o imagine de ansamblu a inițiativelor naționale pentru promovarea tehnologiilor inteligente și a clădirilor și comunităților bine conectate, precum și a competențelor și educației în sectoarele construcțiilor și eficienței energetice”.

Acesta este un element nou care nu a existat în temeiul articolului 4 din Directiva EED. SRTL-urile statelor membre vor trebui în prezent să ofere o imagine de ansamblu a inițiativelor naționale care promovează:

- (a) tehnologii inteligente și clădiri și comunități bine conectate; și
- (b) competențele și educația în sectoarele construcțiilor și eficienței energetice.

Imaginea de ansamblu ar trebui să includă cel puțin o scurtă descriere a fiecărei inițiative, domeniul de aplicare și durata acesteia, bugetul alocat și impactul preconizat.

⁽¹⁸⁾ „Organismele publice” sunt definite la articolul 2 alineatul (8) din Directiva EED ca „autorități contractante” în sensul Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO L 134, 30.4.2004, p. 114).

⁽¹⁹⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Directiva EED, statele membre pot decide să nu stabilească sau să nu aplice cerințele menționate la alineatul (1) pentru următoarele categorii de clădiri:

- (a) clădiri protejate oficial ca făcând parte dintr-un sit protejat sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice deosebite, în măsura în care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul acestora;
- (b) clădiri deținute de forțele armate sau de administrația centrală și care servesc unor obiective de apărare națională, cu excepția spațiilor de locuit individuale sau a clădirilor de birouri ale forțelor armate și ale altor categorii de personal angajat de autoritățile de apărare națională; și
- (c) clădiri utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios.

⁽²⁰⁾ Considerentul 16 din Directiva (UE) 2018/844.

⁽²¹⁾ În mai 2018, Eurostat și Banca Europeană de Investiții au lansat noul ghid al practicienilor privind tratamentul statistic al contractelor de performanță energetică. Acesta va ajuta autoritățile publice și actorii de pe piață să înțeleagă condițiile în care aceste contracte pot fi considerate în afara bilanțului. Acesta va ajuta autoritățile publice să conceapă și să finanțeze proiecte prin mobilizarea capitalului privat și a expertizei; <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/guide-to-statistical-treatment-of-epc.htm>

Conceptul de inteligență a clădirilor reprezintă o parte esențială a unui sistem energetic decarbonizat, cu utilizare intensivă de energie din surse regenerabile și mai dinamic, orientat spre atingerea obiectivelor UE pentru 2030 privind eficiența energetică și energia din surse regenerabile și un parc imobiliar al UE decarbonizat până în 2050. În conformitate cu articolul 2a litera (f) din Directiva EPBD, SRTL-urile trebuie să descrie inițiativele naționale privind tehnologiile inteligente și clădirile și comunitățile bine conectate, care pot, de exemplu, să vizeze:

- (a) obținerea unei eficiențe energetice ridicate prin funcționarea optimă a clădirii și facilitarea menținerii sistemelor tehnice ale clădirilor;
- (b) consolidarea rolului flexibilității la nivelul cererii în creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în sistemul energetic și asigurarea faptului că beneficiile sunt transferate către consumatori;
- (c) asigurarea faptului că nevoile utilizatorilor clădirilor sunt acoperite și că aceștia pot interacționa eficient cu clădirea; și
- (d) contribuirea la construcția de clădiri bine conectate ⁽²²⁾ și la crearea de comunități inteligente care să sprijine, de asemenea, soluțiile centrate pe cetățean și bazate pe standarde deschise pentru orașele inteligente.

Statele membre pot lua în considerare adoptarea de măsuri care să încurajeze utilizarea punctelor de reincărcare și a infrastructurii încastrate pentru vehiculele electrice în contextul proiectelor de renovare a clădirilor, chiar dacă renovarea nu este considerată o „renovare majoră” în sensul articolului 2 alineatul (10) din Directiva EPBD.

Formarea experților în domeniul energiei este esențială pentru asigurarea transferului de cunoștințe privind aspectele legate de punerea în aplicare a Directivei EPBD. În conformitate cu articolul 17 din Directiva EPBD, statele membre trebuie să asigure deja certificarea independentă a performanței energetice a clădirilor și inspecția sistemelor de încălzire și de climatizare de către experți calificați și/sau acreditați. SRTL-urile ar trebui să prezinte o imagine de ansamblu a inițiativelor naționale care promovează competențele necesare profesioniștilor din domeniul clădirilor pentru a aplica noi tehnici și tehnologii din domeniul NZEB și al reabilitării energetice.

2.3.1.7. Estimarea economiilor de energie și a beneficiilor mai mari – articolul 2a alineatul (1) litera (g) din Directiva EPBD

Articolul 4 litera (e) din Directiva EED a impus deja ca SRTL-urile să furnizeze o estimare bazată pe date concrete a economiilor de energie preconizate și a beneficiilor mai mari.

În conformitate cu articolul 2a alineatul (1) litera (g) din Directiva EPBD, fiecare SRTL trebuie să cuprindă „o estimare bazată pe date concrete a economiilor de energie preconizate și a altor beneficii mai mari, cum ar fi cele referitoare la sănătate, siguranță și calitatea aerului”.

Directiva modificată prevede o listă neexhaustivă a tipului de beneficii mai mari pe care SRTL-urile ar trebui să le evalueze. Anumite măsuri de abordare a performanței energetice pot contribui, de asemenea, la crearea unui mediu ambiant interior sănătos. Măsurile ar trebui, de exemplu, să urmărească:

- (a) prevenirea îndepărtării ilegale a substanțelor nocive, cum ar fi azbestul ⁽²³⁾;
- (b) facilitarea respectării legislației privind condițiile de muncă, sănătatea și siguranța și emisiile ⁽²⁴⁾; precum și
- (c) promovarea unor niveluri mai ridicate de confort și bunăstare pentru ocupanți, de exemplu prin asigurarea unei izolații complete și omogene ⁽²⁵⁾, împreună cu instalarea și reglarea corespunzătoare a sistemelor tehnice ale clădirii (în special de încălzire și climatizare, de ventilație și de automatizare și control al clădirilor).

Beneficiile mai mari pot include, de asemenea, costuri mai scăzute legate de sănătate și boli, o productivitate mai mare a forței de muncă ca urmare a condițiilor de muncă și de viață mai bune, mai multe locuri de muncă în sectorul clădirilor, precum și emisii reduse și emisii scăzute de carbon pe parcursul întregului ciclu de viață ⁽²⁶⁾.

⁽²²⁾ Clădirile bine conectate sunt clădiri care au o infrastructură de comunicații care le permite să interacționeze eficient cu mediul lor.

⁽²³⁾ Îndepărtare care nu respectă cerințele de sănătate și de siguranță aplicabile.

⁽²⁴⁾ Considerentul 14 din Directiva (UE) 2018/844.

⁽²⁵⁾ A se vedea trimeritele la orientările Organizației Mondiale a Sănătății din 2009 de la considerentul 13 din Directiva (UE) 2018/844.

⁽²⁶⁾ Emisii de carbon care rezultă pe parcursul întregului ciclu de viață al clădirii.

Evaluarea potențialelor beneficii mai mari asociate cu măsurile de eficiență energetică poate permite o abordare mai cuprinzătoare și mai integrată la nivel național, subliniind sinergiile care pot fi realizate cu alte domenii de politică și care implică în mod ideal alte departamente guvernamentale, de exemplu cele responsabile pentru sănătate, mediu, finanțe și infrastructură.

În legătură cu aceste elemente, se recunoaște, în general, că eforturile de reducere a utilizării operaționale a energiei au avut, în general, consecințe în ceea ce privește emisiile de carbon legate de fabricarea de produse pentru construcții și de construcții. Prin urmare, în mod ideal, reducerea gradului de utilizare zilnică a energiei nu ar trebui privită în mod izolat, deoarece va exista în mod inevitabil un compromis între costurile și beneficiile carbonului. Deși nu a fost menționată în Directiva EPBD, o abordare a emisiilor de carbon pe parcursul întregului ciclu de viață al clădirii ar contribui la identificarea celor mai bune oportunități combinate de reducere a emisiilor de carbon pe parcursul duratei de viață și ar sprijini evitarea oricăror consecințe neintenționate. În plus, aceasta contribuie la găsirea soluției celei mai eficiente din punct de vedere al costurilor. În cele din urmă, o clădire cu emisii scăzute de carbon este cea care optimizează utilizarea resurselor și, prin urmare, limitează emisiile de carbon în timpul construcției și utilizării, pe durata sa de viață.

Renovarea poate fi realizată astfel încât atunci când clădirea ajunge la sfârșitul vieții sau face obiectul unei alte renovări majore, diferite produse sau materiale de construcție pot fi separate unele de celelalte. Acest lucru permite reutilizarea sau reciclarea, ceea ce poate reduce în mod substanțial volumul deșeurilor provenite din demolări care ajung în depozitele de deșeuri. Posibilitățile de circularitate în viitor depind în mod direct de modul în care se efectuează renovarea, de materialele selectate și de modul în care sunt asamblate. Reciclarea materialelor poate avea un impact pozitiv asupra consumului de energie, deoarece fabricarea produselor primare de construcții necesită în mod normal mai multă energie decât utilizarea produselor secundare.

Beneficiile pot include, de asemenea, măsuri de adaptare a clădirilor la schimbările climatice ⁽²⁷⁾, în special măsuri precum dispozitive de umbră care protejează clădirile împotriva supraîncălzirii în timpul valurilor de căldură și care au un impact direct asupra consumului de energie al unei clădiri, prin reducerea nevoii de răcire activă ⁽²⁸⁾. În plus, pentru clădirile noi și clădirile care fac obiectul unor renovări majore, este recomandat să se depună eforturi pentru a se evita crearea de bariere în materie de accesibilitate în cazul persoanelor cu handicap și, acolo unde este posibil, ar trebui eliminate barierele existente în materie de accesibilitate ⁽²⁹⁾.

În fine, statele membre pot include efectele acțiunilor pe care le întreprind în temeiul articolului 7 alineatul (5) din Directiva EPBD ⁽³⁰⁾ în estimarea lor bazată pe date concrete a beneficiilor legate de sănătate, siguranță și calitatea aerului. În plus, acestea pot include efectele acțiunilor întreprinse în temeiul articolului 2a alineatul (7) din Directiva EPBD, care se referă la protecția împotriva incendiilor și la riscurile legate de activitatea seismică intensă.

2.3.2. Foaia de parcurs – articolul 2a alineatul (2) din Directiva EPBD

În temeiul articolului 2a alineatul (2) din Directiva EPBD,

„Fiecare dintre statele membre, în strategia sa de renovare pe termen lung, își stabilește o foaie de parcurs cu măsuri și indicatori de progres măsurabili și stabiliți la nivel național, având în vedere obiectivul pe termen lung pentru 2050 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră din Uniune cu 80-95 % în comparație cu 1990, pentru a garanta un parc imobiliar național cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat și pentru a facilita transformarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Foaia de parcurs include etape orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și specifică modul în care acestea contribuie la îndeplinirea obiectivelor Uniunii privind eficiența energetică în conformitate cu Directiva 2012/27/UE.”

⁽²⁷⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei intitulată „O planetă curată pentru toți – O viziune europeană strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei” [COM(2018) 773 final], cu un accent special pe clădiri și pe măsuri de eficiență energetică în analiza aprofundată însoțitoare, https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en

⁽²⁸⁾ A se vedea, de exemplu „Supraîncălzirea în clădiri: răspunsuri de adaptare” în „Cercetare și informații în domeniul clădirilor” (<https://www.tandfonline.com/loi/toc/rbri20/45/1-2>).

⁽²⁹⁾ Acordul provizoriu rezultat din negocierile interinstituționale și încheiat la 19 decembrie 2018 privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor [COM(2015) 615 – C8-0387/2015 – 2015/0278 (COD)], conține un număr de cerințe de accesibilitate voluntare pentru mediul construit. Mandatele de standardizare relevante către CEN, Cenelec și ETSI includ: mandatul M/420 în sprijinul cerințelor europene de accesibilitate pentru achizițiile publice în mediul construit și mandatul M/473 pentru a include „Proiectare pentru toți” în inițiativele de standardizare relevante.

⁽³⁰⁾ Acțiuni care se referă la condiții care caracterizează un climat interior sănătos, protecția împotriva incendiilor și riscurile legate de activitatea seismică intensă.

Acesta este un element nou care nu a existat în temeiul articolului 4 din Directiva EED.

Obiectivul fundamental este de a obține un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și complet decarbonizat; acest lucru este esențial pentru atingerea obiectivului UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Un parc imobiliar „decarbonizat” nu este definit în legislația UE, dar poate fi considerat un parc ale cărui emisii de carbon au fost reduse la zero, prin reducerea necesităților de energie și prin asigurarea faptului că nevoile rămase sunt îndeplinite, în măsura posibilităților, din surse cu zero emisii de carbon. Această abordare permite diferite căi de decarbonizare, luând în considerare mixul energetic național, preferințele, potențialul și caracteristicile statelor membre.

Deoarece strategiile trebuie să stabilească o viziune pe termen lung în vederea atingerii obiectivului privind decarbonizarea pentru 2050, statele membre ar trebui să nu se limiteze la un simplu inventar al măsurilor existente (care oferă elemente pe termen scurt) și să furnizeze o viziune pe termen lung privind dezvoltarea viitoarelor politici și măsuri. Cadrul foii de parcurs menționate în noul articol 2a urmărește să realizeze acest lucru.

În conformitate cu articolul 2a alineatul (2), foile de parcurs trebuie să includă:

- (a) *indicatori de progres măsurabili* – aceștia pot reprezenta variabile cantitative sau calitative pentru măsurarea progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivului pe termen lung pentru 2050 de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în Uniune și de asigurare a unui parc imobiliar național cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonizat. Aceștia pot fi revizuiți, dacă este necesar; și
- (b) *etape orientative* – acestea pot fi obiective cantitative sau calitative. Statele membre trebuie „să includă etape orientative pentru 2030, 2040 și 2050 și să specifice modul în care acestea vor contribui la îndeplinirea obiectivelor Uniunii privind eficiența energetică în conformitate cu [Directiva EED]”.

Statele membre pot adapta etapele și indicatorii lor la caracteristicile naționale. Intenția nu este de a introduce un obiectiv sectorial pentru sectorul clădirilor și nici de a stabili obiective obligatorii din punct de vedere juridic. Statelor membre le revine sarcina de a defini etapele specifice și de a decide dacă aceste obiective vor deveni obligatorii pentru sectorul clădirilor (depășind astfel obligațiile prevăzute în Directiva EPBD). Cu toate acestea, statele membre ar trebui să țină cont de faptul că stabilirea unor etape ambițioase și clare este esențială pentru reducerea riscurilor și incertitudinilor pentru investitori și implicarea părților interesate și a întreprinderilor. Disponibilitatea datelor coerente și fiabile constituie un factor important în determinarea indicatorilor măsurabili.

În conformitate cu articolul 2a alineatul (2), SRTL-ul trebuie să precizeze modul în care etapele pentru 2030, 2040 și 2050 contribuie la obiectivul principal orientativ definit de statele membre în conformitate cu articolul 3 din Directiva EED, deoarece clădirile reprezintă un pilon-cheie al politicii în materie de eficiență energetică. Aceste informații pot ajuta factorii de decizie politică să modeleze viitoarele politici în materie de eficiență energetică și să elaboreze măsuri adecvate.

Tabelul următor prezintă un cadru posibil pentru definirea indicatorilor și a etapelor:

Articolul 2a din Directiva EPBD	Indicatori (în vederea reducerii emisiilor de GES + decarbonizarea parcului imobiliar + facilitarea transformării eficiente din punct de vedere al costurilor)	Etape (care contribuie la obiectivele UE privind eficiența energetică)
Alineatul (1)		
(a) o imagine de ansamblu a parcului imobiliar național, bazată, după caz, pe eşantioane statistice și pe procentul preconizat de clădiri renovate în 2020;	— Nr. de clădiri/locuințe/m²: — în funcție de tipul de clădire — în funcție de vârsta clădirii — în funcție de dimensiunea clădirii — în funcție de zona climatică — Consumul anual de energie: — în funcție de tipul de clădire — în funcție de destinația finală — % anual de clădiri renovate: — în funcție de tipul de renovare	— Economii de energie (% în termeni absoluți și relativi) în funcție de sectorul clădirilor (rezidențiale, nerezidențiale etc.) — % de clădiri renovate (în funcție de tipul de renovare) — Reducere a emisiilor de CO₂ în sectorul clădirilor (renovare/clădiri noi) — % de NZEB-uri (în funcție de sectorul clădirilor)

Articolul 2a din Directiva EPBD	Indicatori (în vederea reducerii emisiilor de GES + decarbonizarea parcului imobiliar + facilitarea transformării eficiente din punct de vedere al costurilor)	Etapă (care contribuie la obiectivele UE privind eficiența energetică)
	— în funcție de sectorul clădirilor – rezidențiale/nerezidențiale — m² renovați: — în funcție de tipul de clădire — în funcție de dimensiunea clădirii — în funcție de vârsta clădirii — Număr de CPE-uri: — în funcție de tipul de clădire — în funcție de clasa energetică — Număr/m² de NZEB-uri: — în funcție de sectorul clădirilor	
(b) identificarea unor abordări eficiente din punctul de vedere al costurilor ale renovărilor relevante pentru tipul de clădire și zona climatică, ținând cont, după caz, de potențialele praguri de declanșare relevante din ciclul de viață al clădirii;	— Raportul cost-eficacitate al măsurilor de renovare (de exemplu, valori actualizate nete, perioada de amortizare, costurile investiției în funcție de economiile anuale): — în funcție de tipul de clădire — în funcție de zona climatică — Potențialul economiilor de energie totale: — în funcție de sectorul clădirilor	
(c) politici și acțiuni pentru stimularea renovărilor aprofundate, eficiente din punct de vedere al costurilor, ale clădirilor, inclusiv a renovărilor aprofundate efectuate în etape, și pentru sprijinirea măsurilor și a renovărilor specifice și eficiente din punct de vedere al costurilor, de exemplu prin introducerea unui sistem opțional de pașapoarte pentru renovarea clădirilor;	— Procent total și anual de clădiri care fac obiectul renovărilor aprofundate și renovărilor NZEB-urilor — Stimulente publice pentru renovările aprofundate — Investiții publice și private în renovările aprofundate — Economii de energie obținute în urma renovărilor aprofundate	
(d) o imagine de ansamblu a politicilor și a acțiunilor vizând segmentele din parcul imobiliar național cu cele mai slabe performanțe, dilemele motivațiilor divergente și deficiențele pieței și o prezentare în linii mari a acțiunilor naționale relevante care contribuie la atenuarea sărăciei energetice;	— Investiții din fonduri publice în politica de abordare a aspectelor menționate (stimulente divergente, sărăcie energetică etc.) — % din casele închiriate cu CPE-uri sub un anumit nivel de performanță — Indicatori ai sărăciei energetice: — % dintre persoanele afectate de sărăcia energetică — procentul veniturilor disponibile ale gospodăriilor cheltuite pentru energie — datoriile restante la facturile de utilități — populația care locuiește în condiții de locuire inadecvate (de exemplu, acoperiș cu probleme de izolație) sau cu sisteme de încălzire și răcire inadecvate — % din clădirile cu cele mai scăzute clase energetice	— scădere (exprimată în %) a numărului de persoane afectate de sărăcia energetică — scădere (exprimată în %) a numărului de clădiri cu cele mai scăzute clase energetice

Articolul 2a din Directiva EPBD	Indicatori (în vederea reducerii emisiilor de GES + decarbonizarea parcului imobiliar + facilitarea transformării eficiente din punct de vedere al costurilor)	Etapă (care contribuie la obiectivele UE privind eficiența energetică)
(e) politici și acțiuni vizând toate clădirile publice;	— m² de clădiri publice renovate: — în funcție de tipul de clădire — în funcție de dimensiunea clădirii — în funcție de zona climatică	— Economii de energie în clădirile publice
(f) o imagine de ansamblu a inițiativelor naționale pentru promovarea tehnologiilor inteligente și a clădirilor și comunităților bine conectate, precum și a competențelor și educației în sectoarele clădirilor și eficienței energetice;	— Nr. de clădiri prevăzute cu sisteme de gestionare a energiei în clădiri (SGEC-uri) sau cu sisteme inteligente similare: — în funcție de tipul de clădire (cu accent pe clădirile nerezidențiale) — Investiții publice și private în tehnologii inteligente (inclusiv rețele inteligente) — Cetățeni care participă în cadrul comunităților energetice — Numărul de studenți absolvenți — cursuri universitare cu accent pe eficiența energetică și tehnologiile inteligente asociate — pregătire profesională/tehnică (certificatori CPE, inspectori de sisteme IVC etc.) — Nr. de instalatori calificați în noile tehnologii și practici de lucru — Bugetul programelor naționale de cercetare în domeniul eficienței energetice a clădirilor — Participarea universităților naționale la proiecte internaționale de cercetare științifică (de exemplu, programul Orizont 2020) privind eficiența energetică pe tematici legate de clădiri	— Procentajul clădirilor prevăzute cu SGEC-uri sau sisteme inteligente similare: — în funcție de tipul de clădire
(g) o estimare bazată pe date concrete a economiilor de energie preconizate și a altor beneficii mai mari, cum ar fi cele referitoare la sănătate, siguranță și calitatea aerului.	— Reducerea costurilor legate de energie pentru fiecare gospodărie (medie)/scăderea sărăciei energetice — Economii reale de energie realizate — Indicii medii/agregați de calitate a aerului interior (ICAI) și indicii de confort termic (ICT) — Costurile legate de bolile evitate/reducerea costurilor legate de sănătate care pot fi atribuite măsurilor de eficiență energetică — Reducerea emisiilor de carbon pe întreaga durată de viață a clădirii — Îmbunătățiri în ceea ce privește anul de viață ajustat pentru dizabilitate (DALY)/anul de viață suplimentar ajustat în funcție de calitate (QALY) datorită îmbunătățirii parcului imobiliar și a condițiilor de viață	

Articolul 2a din Directiva EPBD	Indicatori (în vederea reducerii emisiilor de GES + decarbonizarea parcului imobiliar + facilitarea transformării eficiente din punct de vedere al costurilor)	Etape (care contribuie la obiectivele UE privind eficiența energetică)
	— Creșterea productivității muncii datorită unui mediu de lucru mai bun și a condițiilor de viață îmbunătățite — Reducerea emisiilor — Ocuparea forței de muncă în sectorul clădirilor (numărul de locuri de muncă create pentru fiecare milion EUR investit în acest sector) — Creșterea PIB în sectorul clădirilor — % din importuri de energie pentru statul membru (măsuri de securitate energetică) — Eliminarea/prevenirea barierelor în materie de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități	
Alineatul (3)		
(a) gruparea proiectelor, inclusiv prin platforme sau grupuri de investiții și prin consorții de întreprinderi mici și mijlocii, pentru a permite accesul investitorilor, precum și pachete de soluții pentru potențialii clienți;	Nr. de proiecte integrate/agregate	
(b) reducerea riscurilor percepute ale operațiunilor vizând eficiența energetică pentru investitori și sectorul privat;	Riscul perceput al operațiunilor vizând eficiența energetică (pe baza studiilor)	
(c) utilizarea fondurilor publice pentru a mobiliza investiții suplimentare din sectorul privat sau pentru a aborda deficiențe specifice ale pieței;	Investițiile publice exprimate ca procent din investițiile totale în economiile de energie Inițiative de parteneriat public-privat	
(d) orientarea investițiilor către un parc imobiliar public eficient din punct de vedere energetic, în concordanță cu orientările emise de Eurostat; și	Investițiile în renovările vizând eficiența energetică ale parcului imobiliar public	
(e) instrumente de consiliere accesibile și transparente, cum ar fi ghișeele unice pentru consumatori și serviciile de consultanță în domeniul energetic, în ceea ce privește renovările pertinente vizând eficiența energetică și instrumentele financiare relevante.	Ghișee unice instituite Inițiative de creștere a gradului de conștientizare (număr, public-țintă vizat, public-țintă care întreprinde acțiunea)	— Numărul de inițiative ale ghișeelelor unice — Gradul de conștientizare este sporit și conduce la acțiuni concrete

2.3.3. Consultare publică și monitorizare

Articolul 2a alineatul (5) din Directiva EPBD prevede că:

„[p]entru a-și sprijini dezvoltarea strategiei lor de renovare pe termen lung, fiecare stat membru efectuează o consultare publică privind propria strategie de renovare pe termen lung înainte de transmiterea acesteia către Comisie. Fiecare stat membru anexează la strategia sa de renovare pe termen lung un rezumat al rezultatelor consultării publice efectuate.

Pe parcursul punerii în aplicare a strategiei sale de renovare pe termen lung, fiecare stat membru stabilește modalitățile de consultare într-un mod incluziv”.

Acesta este un element nou care nu a existat în temeiul articolului 4 din Directiva EED. Consultarea se referă la SRTL-urile complete, inclusiv la mecanismele de finanțare pentru mobilizarea investițiilor, la care statele membre trebuie să faciliteze accesul.

Deoarece consultările publice pot îmbunătăți rezultatele politicii, Directiva EPBD impune obligativitatea acestora, însă lasă fiecărui stat membru libertatea să stabilească formatul de consultare (de exemplu, deschisă sau specifică) și metoda (de exemplu, reuniuni față în față/evenimente, observații scrise sau chestionar online). Statele membre pot dispune deja de proceduri de consultare privind inițiativele de politică sau legislative importante care ar putea fi aplicate în cazul unei SRTL ⁽³¹⁾.

În conformitate cu articolul 2a alineatul (5) din Directiva EPBD, statele membre trebuie să realizeze o consultare publică înainte de a transmite Comisiei SRTL-urile lor, indiferent dacă aceasta este deja prevăzută în legislația națională. Consultarea publică organizată pe parcursul punerii în aplicare a SRTL-urilor, care este, de asemenea, prevăzută la articolul 2a alineatul (5) din Directiva EPBD, reprezintă o oportunitate pentru statele membre de a răspunde progreselor și de a remedia deficiențele.

Statele membre pot lua în considerare, de asemenea, crearea unei platforme pentru părțile interesate ⁽³²⁾. Identificarea și consultarea părților interesate poate contribui în mod semnificativ la punerea în aplicare cu succes a SRTL-urilor. Implicarea directă sau indirectă a părților interesate asociată cu modernizarea din punct de vedere energetic a clădirilor este esențială pentru diseminarea SRTL-urilor și colectarea datelor și poate promova consensul și acceptarea SRTL-urilor ⁽³³⁾.

Statele membre pot lua în considerare factorii de mai sus atunci când își planifică consultările publice. În conformitate cu articolul 2a alineatul (5), pe parcursul punerii în aplicare a strategiei sale de renovare pe termen lung, statele membre trebuie să stabilească modalitățile de consultare într-un mod incluziv. Statele membre ar trebui să acorde suficient timp pentru a se consulta cu privire la SRTL-uri înainte de a le transmite Comisiei.

În conformitate cu articolul 2a alineatul (5) din Directiva EPBD, un rezumat al consultării trebuie să fie anexat la SRTL. Acesta ar putea descrie, de exemplu, durata, perioada, tipul (deschisă sau specifică), metoda (reuniuni față în față/evenimente, observații transmise în scris sau online), numărul de participanți, tipul de participanți (asociații, persoane fizice, arhitecți, administrații regionale și municipale, alte autorități locale relevante etc.), principalele observații și concluziile.

2.3.4. Aspecte legate de siguranță

Articolul 2a alineatul (7) din Directiva EPBD prevede că statele membre pot utiliza SRTL-urile pentru a aborda protecția împotriva incendiilor și riscurile legate de activitatea seismică intensă care afectează renovările vizând eficiența energetică și durata de viață a clădirilor. Dispoziția trebuie interpretată în coroborare cu articolul 7 ⁽³⁴⁾, care impune statelor membre să abordeze aceste aspecte în ceea ce privește clădirile care fac obiectul unor renovări majore.

⁽³¹⁾ În conformitate cu articolul 10 din Regulamentul privind guvernarea, statele membre trebuie, de asemenea, să instituie o procedură de consultare publică în scopul pregătirii proiectelor de PNEC și a PNEC-urilor finale, cu mult înainte de adoptarea acestora, fără a aduce atingere oricăror alte cerințe ale legislației Uniunii.

⁽³²⁾ De exemplu, a se vedea www.buildupon.eu

⁽³³⁾ În temeiul articolului 11 din Regulamentul privind guvernarea, statele membre trebuie să stabilească un dialog permanent pe mai multe niveluri pe tema energiei, care să reunească autorități locale, organizații ale societății civile, mediul de afaceri, investitori și alte părți interesate relevante, pentru a discuta opțiunile avute în vedere pentru politicile privind energia și clima.

⁽³⁴⁾ Noul alineat final al articolului 7 din Directiva EPBD adaugă două noi obligații în ceea ce privește clădirile care fac obiectul unor renovări majore – statele membre trebuie:

- să încurajeze sistemele alternative de înaltă eficiență, în măsura în care acest lucru este fezabil; și
- să abordeze aspectele legate de condițiile care caracterizează un climat interior sănătos, protecția împotriva incendiilor și riscurile legate de activitatea seismică intensă.

Siguranța este un domeniu de competență națională, iar reglementările naționale relevante ar trebui să fie aplicate având în vedere destinația clădirilor (de exemplu, clădiri rezidențiale, clădiri nerezidențiale, școli, spitale), ocupanții (de exemplu, ocupanții vulnerabili cum ar fi copiii, persoanele cu dizabilități sau persoanele în vârstă) și tipologia clădirilor (de exemplu cu regim mic de înălțime, cu regim mare de înălțime) ⁽³⁵⁾.

Pragurile de declanșare (a se vedea secțiunea 2.3.1.2 de mai sus) pot constitui, de asemenea, momente potrivite pentru evaluarea aspectelor legate de siguranță într-o clădire și, în mod reciproc, îmbunătățirile în ceea ce privește siguranța pot reprezenta momente bune pentru a aborda performanța în materie de eficiență energetică.

Locuințele mai puțin costisitoare tind să fie mai vechi, cu instalații electrice învechite, ceea ce îi face pe consumatorii săraci să fie deosebit de vulnerabili ⁽³⁶⁾. Măsurile precum inspecțiile regulate (în special înainte de o renovare) și modernizările pentru adaptarea instalațiilor electrice la standardele de siguranță pot îmbunătăți considerabil siguranța electrică. De asemenea, este necesară încurajarea inspecției în materie de siguranță a instalațiilor și echipamentelor electrice și de gaz.

Standardele europene (denumite în continuare „eurocodurile”) oferă un instrument cuprinzător și actualizat pentru proiectarea structurală a clădirilor și executarea altor lucrări de inginerie civilă având în vedere siguranța seismică ⁽³⁷⁾ și proiectarea structurilor împotriva incendiilor ⁽³⁸⁾.

Se așteaptă ca statele membre să aplice metodele comune elaborate în temeiul legislației UE pentru a evalua și clasifica comportarea la foc a produselor pentru construcții ⁽³⁹⁾, performanța de rezistență la foc a acestora ⁽⁴⁰⁾ și performanța atunci când acestea sunt utilizate în producția de acoperișuri ⁽⁴¹⁾, având în vedere răspândirea focului și rutele de evacuare.

Statele membre pot încuraja instalarea sistemelor adecvate de ventilație și aspersoare și instalarea sigură și corectă a echipamentelor care ar putea avea un impact asupra protecției împotriva incendiilor, cum ar fi panourile fotovoltaice și punctele de încărcare pentru vehiculele electrice.

Măsurile și politicile de prevenire a incendiilor, cum ar fi inspecțiile privind protecția împotriva incendiilor, creșterea gradului de conștientizare prin vizite la domiciliu și măsurile de atenuare, cum ar fi instalarea detectoarelor de fum, pot, de asemenea, să joace un rol important.

Statele membre și părțile interesate pot beneficia de pe urma activității Platformei pentru schimbul de informații privind incendiile (FIEP) ⁽⁴²⁾, instituită de Comisie pentru a facilita schimbul de informații între autoritățile naționale competente și alte părți interesate, astfel încât acestea să poată beneficia de învățămintele desprinse și de cele mai bune practici privind protecția împotriva incendiilor. Acest lucru ar trebui să sporească capacitatea autorităților de reglementare de a-și îndeplini sarcinile în deplină cunoștință de avantajele și dezavantajele opțiunilor de reglementare pe care trebuie să le aleagă.

2.4. Obligația de a facilita accesul la mecanismele de sprijinire a mobilizării investițiilor – articolul 2a alineatul (3) din Directiva EPBD

Articolul 2a alineatul (3) din Directiva EPBD impune statelor membre să faciliteze accesul la mecanismele financiare pentru a sprijini mobilizarea investițiilor în renovarea necesară atingerii obiectivelor prevăzute la articolul 2a alineatul (1), și anume un parc imobiliar cu un grad ridicat de eficiență energetică și decarbonizat

⁽³⁵⁾ În conformitate cu principiul subsidiarității, aspectele legate de siguranță sunt reglementate la nivelul statelor membre. Aspectele precum cele legate de alegerea materialelor, reglementările generale privind siguranța clădirilor și performanța clădirilor din punct de vedere structural sunt reglementate la nivel național și nu intră în domeniul de aplicare al directivei.

⁽³⁶⁾ În UE, instalațiile electrice învechite sau defecte cauzează 32 de incendii la domiciliu în fiecare oră (20-30 % din toate incendiile domestice); <https://www.energypoverty.eu/news/addressing-safety-and-energy-poverty-better-protect-vulnerable-consumers>

⁽³⁷⁾ EN 1998: Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremure (Eurocod 8).

⁽³⁸⁾ Părți specifice din EN 1991, EN 1992, EN 1993, EN 1994, EN 1995, EN 1996 și EN 1999 aplicabile diferitelor materiale, de exemplu beton, oțel, lemn etc.

⁽³⁹⁾ Regulamentul delegat (UE) 2016/364 al Comisiei din 1 iulie 2015 privind clasificarea comportamentului la foc al produselor pentru construcții, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 68, 15.3.2016, p. 4).

⁽⁴⁰⁾ Decizia 2000/367/CE a Comisiei din 3 mai 2000 de punere în aplicare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului referitor la clasificarea performanțelor de rezistență la foc a produselor pentru construcții, lucrărilor de construcție sau părților acestora (JO L 133, 6.6.2000, p. 26).

⁽⁴¹⁾ Decizia 2001/671/CE a Comisiei din 21 august 2001 de aplicare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului cu privire la clasificarea performanței la incendii exterioare a acoperișurilor și a învelitorilor de acoperișuri (JO L 235, 4.9.2001, p. 20).

⁽⁴²⁾ <https://efectis.com/en/fire-information-exchange-platform-fiep/>

până în 2050 și transformarea eficace din punct de vedere al costurilor a clădirilor existente în NZEB-uri. Articolul 2a alineatul (3) din Directiva EPBD stabilește mecanismele posibile și se bazează pe articolul 20 din Directiva EED, care impune statelor membre să faciliteze stabilirea unor facilități de finanțare sau utilizarea celor existente pentru măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

Articolul 2a alineatul (3) din Directiva EPBD prevede că:

„Pentru a sprijini mobilizarea investițiilor în renovările necesare atingerii obiectivelor menționate la alineatul (1), statele membre facilitează accesul la mecanisme adecvate pentru:

- (a) gruparea proiectelor, inclusiv prin platforme sau grupuri de investiții și prin consorții de întreprinderi mici și mijlocii, pentru a permite accesul investitorilor, precum și pachete de soluții pentru potențialii clienți;
- (b) reducerea riscurilor percepute ale operațiunilor vizând eficiența energetică pentru investitori și sectorul privat;
- (c) utilizarea fondurilor publice pentru a mobiliza investiții suplimentare din sectorul privat sau pentru a aborda deficiențe specifice ale pieței;
- (d) orientarea investițiilor către un parc imobiliar public eficient din punct de vedere energetic, în concordanță cu orientările emise de Eurostat; și
- (e) instrumente de consiliere accesibile și transparente, cum ar fi ghișeele unice pentru consumatori și serviciile de consultanță în domeniul energetic, în ceea ce privește renovările pertinente vizând eficiența energetică și instrumentele financiare relevante”.

Această dispoziție nu a fost prevăzută de articolul 4 din Directiva EED.

Pentru a-și elabora SRTL-urile, statele membre vor trebui să permită accesul la o serie de mecanisme financiare pentru a sprijini mobilizarea investițiilor, în special având în vedere modalitățile de utilizare a finanțării inovatoare pentru a permite în mod efectiv accesul clienților mici și a furnizorilor mici.

Următoarea listă este o listă neexhaustivă de exemple generice de tipuri de mecanisme financiare:

- (a) gruparea proiectelor
 - (i) încheierea de către o municipalitate a unui contract de servicii energetice ⁽⁴³⁾ pentru reabilitarea clădirilor cu mai multe familii (finanțată prin economii de energie);
 - (ii) consolidarea capacităților și dialogul cu părțile interesate pentru a îmbunătăți capacitatea entităților relevante de a oferi servicii de grupare de proiecte;
 - (iii) încheierea de către un grup de municipalități a unui contract de servicii energetice pentru unele clădiri publice; și
 - (iv) oferirea de servicii de renovare integrate – o entitate [de exemplu agenția pentru energie, autoritatea locală sau regională, societatea de servicii energetice („SSE”), instituția financiară] ar putea crea un ghișeu unic care să ofere servicii de renovare și finanțare într-un mod relativ standardizat, ceea ce face posibilă refinanțarea proiectelor grupate;
 - (v) a se vedea, de asemenea, secțiunea 7.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat *Bune practici în domeniul eficienței energetice* ⁽⁴⁴⁾;
- (b) reducerea riscurilor percepute
 - (i) standardizare (de exemplu prin protocoale, certificare, standarde) pentru a reduce riscurile de performanță *ex post*;
 - (ii) ipoteци/împrumuturi care iau în considerare impactul pozitiv al componentei de eficiență energetică a unui proiect asupra valorii activului și asupra riscului de neplată;

⁽⁴³⁾ Contractele de performanță energetică pot aduce îmbunătățiri ale performanței infrastructurii și a echipamentelor. În mod normal, investiția inițială a clientului nu este necesară, iar investițiile pentru eficiența energetică sunt rambursate direct prin economiile de energie generate. A se vedea pagina de informații a JRC (<https://e3p.jrc.ec.europa.eu/articles/energy-performance-contracting>) și proiectul Transparense al Orizont 2020 (www.transparense.eu). Principiile de bază ale contractelor de performanță energetică sunt prezentate în *Codul de conduită al EPC* (<http://www.transparense.eu/eu/epc-code-of-conduct/>).

⁽⁴⁴⁾ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei – Bune practici în domeniul eficienței energetice – care însoțește documentul Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, SWD/2016/0404 final – 2016/0376 (COD) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1535361114906&uri=CELEX:52016SC0404>).

- (iii) refinanțare (fonduri, obligațiuni, operațiuni de factoring) pentru a oferi SSE-urilor și investitorilor financiari finanțare pe termen lung;
- (iv) finanțarea pe bază de impozit - și anume suma împrumutată pentru investițiile în îmbunătățiri ale clădirii este rambursată prin impozitul pe proprietate;
- (v) finanțare pe bază de facturi - și anume împrumutul este rambursat prin factura pentru utilități, economiile de energie acoperind costurile investiției;
- (vi) sprijin pentru colectarea dovezilor privind performanța tehnică și financiară reală a investițiilor în eficiența energetică, de exemplu contribuirea la baza de date a platformei europene de reducere a riscurilor asociate investițiilor în eficiența energetică (DEEP) (a se vedea mai jos) sau crearea de baze de date naționale similare;
- (vii) încurajarea elaborării și utilizării orientărilor privind modul de evaluare a riscurilor pentru investițiile în eficiența energetică; și
- (viii) garanții pentru beneficiari și facilități de garantare pentru intermediarii financiari.

A se vedea, de asemenea, secțiunea 7.3 din documentul *Bune practici în domeniul eficienței energetice* menționat mai sus;

(c) *finanțare din fonduri publice* ⁽⁴⁵⁾

- (i) mecanisme de acordare a împrumuturilor cofinanțate din fonduri publice;
- (ii) instrumente de împărțire a riscurilor (de exemplu împrumuturi, mecanisme de garantare și asistență tehnică);
- (iii) subvenții destinate consumatorilor vulnerabili;
- (iv) subvenții pentru asistență tehnică și acoperirea costurilor aferente certificatelor de performanță energetică (CPE) și auditurilor energetice și, în cazul în care acestea nu sunt obligatorii, pentru încurajarea utilizării acestora și pentru a spori gradul de conștientizare a posibilităților de investiții; și
- (v) fonduri pentru eficiență energetică.

A se vedea, de asemenea, secțiunea 7.1 din documentul Comisiei privind bunele practici din 2016;

(d) direcționarea investițiilor către un parc imobiliar public eficient din punct de vedere energetic

- (i) asistență pentru utilizarea contractelor de performanță energetică (facilitatori ai pieței, contracte-cadru, ghiduri practice etc.);
- (ii) un cadru legislativ care să conducă la crearea de SSE-uri și a pieței serviciilor energetice în general;
- (iii) consolidarea capacităților prin intermediul asistenței pentru dezvoltarea de proiecte, formare, asistență *inter pares* etc.; și
- (iv) facilitarea grupării proiectelor mici la clădirile publice (de exemplu proiecte similare provenind de la diferite municipalități sau proprietari publici);

(e) instrumente de consiliere accesibile și transparente și de consultanță în domeniul energetic

- (i) ghîșeu unic sau serviciu integrat pentru finanțare și renovare;
- (ii) servicii de consultanță;
- (iii) orientări tehnice privind finanțarea și renovarea; și
- (iv) educație financiară pentru îmbunătățirea înțelegerii diferitelor instrumente financiare.

Exemple de mecanisme de finanțare sunt prezentate în secțiunea 2.6.

⁽⁴⁵⁾ Fără a aduce atingere respectării normelor relevante privind ajutoarele de stat, în special articolele 38 și 39 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1) (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare) și secțiunea 3.4 din Orientările UE privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie.

Aceste dispoziții sunt în concordanță cu inițiativa Comisiei intitulată „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” (SFSB) ⁽⁴⁶⁾, al cărei prim pilon vizează utilizarea mai eficace a fondurilor publice prin:

- (a) consolidarea capacităților pentru promovarea utilizării instrumentelor financiare [de exemplu forumuri pentru investiții în domeniul energiei durabile ⁽⁴⁷⁾];
- (b) dezvoltarea unor platforme de finanțare flexibilă pentru eficiența energetică și energia din surse regenerabile; și
- (c) clarificarea tratamentului contabil al contractelor de performanță energetică.

Acest lucru va permite direcționarea și combinarea mai eficientă a fondurilor publice și accelerarea punerii în aplicare a instrumentelor financiare. Platformele de finanțare flexibilă vor oferi beneficiarilor finali opțiuni de finanțare mai atractive prin împărțirea riscurilor și utilizarea optimă a fondurilor publice, inclusiv a fondurilor structurale și de investiții europene și a Fondului european pentru investiții strategice.

Al doilea pilon al inițiativei SFSB (gruparea proiectelor și asistență pentru dezvoltarea de proiecte) include:

- (a) punerea la dispoziție a unei asistențe mai consistente pentru dezvoltarea de proiecte la nivelul UE; și
- (b) încurajarea creării de ghișee unice locale/regionale pentru serviciile de eficiență energetică.

Acest lucru va ajuta dezvoltatorii de proiecte să concretizeze ideile bune de proiecte și să faciliteze accesul proprietarilor de clădiri, al gospodăriilor și al societăților la servicii de informare și eficiență energetică, permițând dezvoltarea unor programe de investiții la scară largă. Ghișeele unice locale sau regionale dedicate vor facilita gruparea proiectelor, făcându-le mai atractive pentru piața financiară.

Cel de al treilea pilon (eliminarea riscurilor) este pus în aplicare de grupul instituțiilor financiare pentru eficiența energetică (EEFIG), prin următoarele inițiative:

- (a) baza de date liberă a DEEP, care furnizează dovezi privind performanța tehnică și financiară reală a investițiilor în eficiența energetică ⁽⁴⁸⁾; și
- (b) instrumentul de subscriere al EEFIG ⁽⁴⁹⁾, un cadru consensual pentru finanțarea investițiilor în eficiența energetică, care urmărește să ofere orientări privind evaluarea riscurilor și a beneficiilor asociate acestor investiții.

Aceste inițiative pot ajuta piața să evalueze în mod corect riscurile și beneficiile asociate investițiilor în eficiența energetică, favorizând astfel încrederea în acestea și făcându-le mai atractive pentru promotorii de proiecte, investitori și instituțiile financiare.

În temeiul articolului 7 și al anexei I la Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁰⁾, PNEC-urile statelor membre trebuie să includă o imagine de ansamblu a investițiilor necesare pentru a îndeplini diferite obiective și contribuții. Acestea trebuie să includă informații privind fluxurile de investiții existente și ipotezele privind investițiile viitoare în ceea ce privește politicile și măsurile planificate, precum și factorii de risc, barierele și sprijinul pentru finanțarea publică sau resursele necesare pentru a le aborda.

⁽⁴⁶⁾ Anexa *Accelerarea introducerii energiei curate în clădiri* la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – Energie curată pentru toți europenii [COM(2016) 860 final] (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_annexe_autre_acte_part1_v9.pdf).

⁽⁴⁷⁾ Forumurile pentru investiții în domeniul energiei durabile au organizat evenimente publice în întreaga Uniune, reunind reprezentanții ministerelor și părțile interesate din domeniul financiar și energetic din mai multe state membre pentru a realiza schimburi de cunoștințe și de bune practici, având loc în paralel mese rotunde și seminarii online la nivel național.

⁽⁴⁸⁾ <https://deep.eefig.eu/>

⁽⁴⁹⁾ <http://www.eefig.eu/index.php/underwriting-toolkit>

⁽⁵⁰⁾ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

2.5. Stimulente financiare, bariere de piață și informații – articolele 10 și 20 din Directiva EPBD

A fost modificată, de asemenea, o serie de alte articole ale Directivei EPBD referitoare la dispozițiile articolului 2a.

2.5.1. Măsuri financiare legate de economii – articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD

2.5.1.1. Obligații

Directiva EPBD recunoaște rolul inițiativelor financiare și al campaniilor de informare în ceea ce privește punerea în aplicare adecvată a cadrului de reglementare și atingerea obiectivelor Directivei EPBD. Articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD prevede că:

„Statele membre leagă măsurile lor financiare privind îmbunătățirile în materie de eficiență energetică în cadrul renovării clădirilor de economiile de energie urmărite sau realizate, astfel cum sunt stabilite pe baza unuia sau a mai multor criterii dintre cele menționate mai jos:

- (a) performanța energetică a echipamentelor sau a materialelor utilizate pentru renovare, caz în care echipamentele sau materialele utilizate pentru renovare se instalează de către un instalator având nivelul adecvat de certificare sau de calificare;
- (b) valorile-standard pentru calcularea economiilor de energie ale clădirilor ⁽⁵¹⁾;
- (c) îmbunătățirile obținute în urma renovării respective, prin compararea certificatelor de performanță energetică emise înainte și după renovare ⁽⁵²⁾;
- (d) rezultatele unui audit energetic;
- (e) rezultatele unei alte metode relevante, transparente și proporționale care indică îmbunătățirea performanței energetice.”

Acesta este un nou alineat. Cerințele sale se aplică de la intrarea sa în vigoare prin intermediul legislației naționale (și anume cel târziu până la termenul limită de transpunere). Acesta se aplică tuturor tipurilor de măsuri financiare, inclusiv măsurilor fiscale. Se recomandă ca, atunci când este posibil, acesta să se aplice, de asemenea, măsurilor existente (de exemplu, în cazul sistemelor de sprijin, statele membre sunt încurajate să ia în considerare și să introducă modificări aplicabile sprijinului financiar ulterior) ⁽⁵³⁾.

Se obișnuiește deja ca măsurile financiare pentru eficiența energetică să fie însoțite de condiții sau obligații care să impună beneficiarilor finali să demonstreze performanța proiectelor și utilizarea eficace a banilor publici. Această cerință se aplică indiferent dacă renovarea în cauză constituie o „renovare majoră” în sensul articolului 2 alineatul (10) din Directiva EPBD.

Articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD permite abordări diferite ale corelării sprijinului financiar cu calitatea reabilitării energetice, însă oferă statelor membre flexibilitate în ceea ce privește punerea sa în aplicare în funcție de condițiile naționale sau regionale. Cu toate acestea, dispoziția prevede că statele membre trebuie să utilizeze unul sau mai multe dintre criteriile (a)-(e) menționate anterior.

Competențele și abilitățile sunt esențiale pentru asigurarea calității unei renovări, astfel încât măsurile financiare pentru eficiența energetică ar trebui să impună ca măsurile de renovare să fie puse în aplicare de către instalatori calificați sau certificați. Acest lucru este deosebit de relevant în cazul criteriului (a) de mai sus, conform căruia este obligatorie implicarea unui instalator calificat și certificat pentru a instala echipamentele sau materialele utilizate pentru renovare și pentru a verifica îmbunătățirile. Cu toate acestea, această cerință trebuie să ia în considerare reglementările naționale privind profesiile relevante.

⁽⁵¹⁾ În ceea ce privește valorile-standard pentru calcularea economiilor de energie ale clădirilor [criteriul (b)], există deja numeroase tehnologii cu astfel de valori legate de performanțele acestora (iluminare cu LED-uri, ferestre cu două/trei foi de sticlă etc.). În plus, mai multe proiecte finanțate de UE vizează definirea valorilor-standard (de exemplu, proiectul multEE finanțat în cadrul programului Orizont 2020; <http://multee.eu/>).

⁽⁵²⁾ În ceea ce privește criteriul (c), CPE-urile reprezintă un instrument eficient de documentare a economiilor de energie ca urmare a sprijinului financiar pentru reabilitarea energetică. Acestea sunt deja utilizate în legătură cu multe instrumente financiare aplicate în diferite state membre și reprezintă instrumentul cel mai probabil a fi utilizat pentru definirea creditelor ipotecare verzi în contextul inițiativei privind „creditele ipotecare pentru eficiența energetică” (în desfășurare).

⁽⁵³⁾ Cu toate acestea, beneficiarii ar trebui să se poată baza pe deciziile și angajamentele anterioare privind sprijinul financiar public pentru anumite proiecte.

Pe lângă instalarea corespunzătoare, este încurajată o evaluare a rezultatelor renovării de către inspectori calificați sau certificați pentru a garanta asigurarea calității.

2.5.1.2. Transpunerea și punerea în aplicare a articolului 10 alineatul (6) din Directiva EPBD

După alegerea criteriilor de calitate care trebuie aplicate, statele membre ar trebui să disemineze și să comunice măsurile naționale care transpun articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD tuturor autorităților/agențiilor competente (și anume autoritățile operaționale) responsabile de elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor financiare. Acest lucru este important pentru a se asigura că elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor sunt legate de unul sau mai multe criterii.

Statele membre ar trebui să își revizuiască reglementările naționale privind profesiile relevante de instalatori pentru a se asigura că numai instalatorii calificați și certificați sunt implicați în procesul de renovare.

2.5.2. Baze de date pentru CPE-uri – articolul 10 alineatul (6a) din Directiva EPBD

2.5.2.1. Obligații

Articolul 10 alineatul (6a) din Directiva EPBD prevede că:

„[b]azele de date pentru certificatele de performanță energetică permit colectarea de date privind consumul de energie măsurat sau calculat al clădirilor vizate, inclusiv, cel puțin, al clădirilor publice pentru care a fost emis, în conformitate cu articolul 12, un certificat de performanță energetică, astfel cum este menționat la articolul 13”.

Registrele și bazele de date privind CPE-urile pot:

- (a) să fie un instrument-cheie pentru o mai bună respectare a dispozițiilor;
- (b) să îmbunătățească cunoștințele privind parcul imobiliar;
- (c) să ofere factorilor de decizie politică informații mai bune; și
- (d) să sprijine deciziile operatorilor ⁽⁵⁴⁾.

Statele membre nu trebuie să creeze o bază de date sau un registru. În cazul în care există sau este introdusă o astfel de bază de date, statele membre trebuie să respecte această nouă dispoziție ⁽⁵⁵⁾. Este de datoria lor să determine frecvența la care baza de date ar trebui să fie actualizată cu date noi (reale sau calculate) privind consumul de energie.

Articolul 10 alineatul (6a) din Directiva EPBD prevede că bazele de date EPC permit colectarea datelor privind consumul (măsurate sau calculate) ale clădirilor vizate. Acestea trebuie să includă cel puțin clădirile publice pentru care a fost emis un CPE în temeiul articolului 13 din Directiva EPBD, și anume clădirile ocupate de autoritățile publice care sunt vizitate în mod frecvent de public și care au o suprafață utilă totală de peste 250 m² [este vorba de clădirile pentru care este necesar un CPE în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva EPBD].

Statele membre sunt libere să stabilească ce înseamnă sintagma „vizitate în mod frecvent”, dar interpretarea utilizată în transpunerea articolului 10 alineatul (6a) din Directiva EPBD ar trebui să fie în concordanță cu interpretarea articolelor 12 și 13 din Directiva EPBD (care au fost deja transpuse).

Statele membre sunt libere să găsească date din alte surse și să le înregistreze în bazele de date pentru CPE-uri.

⁽⁵⁴⁾ Considerentul 34 din Directiva (UE) 2018/844 prevede că „[s]unt necesare date de înaltă calitate cu privire la parcul imobiliar, iar aceste date pot fi generate parțial de bazele de date pe care aproape toate statele membre le dezvoltă și le administrează în prezent în ceea ce privește certificatele de performanță energetică”.

⁽⁵⁵⁾ Considerentul 34 din Directiva (UE) 2018/844 precizează că „[a]tunci când sistemul de control independent pentru certificatele de performanță energetică este completat cu o bază de date opțională care depășește cerințele Directivei 2010/31/UE [...]”.

2.5.2.2. Transpunerea și punerea în aplicare a articolului 10 alineatul (6a) din Directiva EPBD

În cazul în care acestea au o bază de date pentru CPE-uri, statele membre ar trebui:

- (a) să examineze dacă dispozițiile permit colectarea datelor privind consumul de energie măsurat sau calculat și să le modifice, dacă este necesar, pentru a se conforma obligației prevăzute la articolul 10 alineatul (6a);
- (b) să se asigure că cel puțin datele privind clădirile publice pentru care a fost emis un CPE care sunt vizitate în mod frecvent de public sunt introduse în baza de date; și
- (c) să actualizeze datele, în mod ideal cel puțin o dată pe an.

2.5.3. Date agregate anonimizate – articolul 10 alineatul (6b) din Directiva EPBD

Articolul 10 alineatul (6b) din Directiva EPBD prevede că:

„[s]e pun la dispoziție la cerere, în scopuri statistice și de cercetare, precum și proprietarului clădirii, cel puțin date agregate anonimizate conforme cu cerințele Uniunii și cu cele naționale de protecție a datelor”.

Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că această cerință este îndeplinită. Această dispoziție nu le solicită să aducă modificări bazelor de date existente, ci să se asigure că cadrul legislativ permite ca datele să fie puse la dispoziție în conformitate cu obligațiile prevăzute în articol.

2.5.4. Informare – articolul 20 alineatul (2) din Directiva EPBD

Articolul 20 alineatul (2) din Directiva EPBD prevede că:

„În special, statele membre furnizează proprietarilor sau locatarilor clădirilor informații privind certificatele de performanță energetică, inclusiv în ce privește scopul și obiectivele acestora, măsurile care sunt eficace din punctul de vedere al costurilor și, după caz, instrumentele financiare, în vederea îmbunătățirii performanței energetice a clădirii, precum și privind înlocuirea cazanelor cu combustibil fosil cu alternative mai sustenabile. Statele membre furnizează informații prin intermediul unor instrumente de consiliere accesibile și transparente, cum ar fi consilierea în materie de renovare și ghișeele unice.

La solicitarea statelor membre, Comisia asistă statele membre la organizarea unor campanii de informare în sensul alineatului (1) și al primului paragraf al prezentului alineat, campanii care pot fi cuprinse în cadrul unor programe ale Uniunii”.

Articolul 20 din Directiva EPBD a fost modificat pentru a clarifica obligația statelor membre de a furniza informații locatarilor clădirilor sau proprietarilor. Lista (neexhaustivă) a cazurilor include în prezent o obligație de a furniza informații privind înlocuirea cazanelor cu combustibili fosili ⁽⁵⁶⁾ cu alternative mai durabile.

Articolul 20 alineatul (2) din Directiva EPBD prevede că „statele membre furnizează informații prin intermediul unor instrumente de consiliere accesibile și transparente, cum ar fi consilierea în materie de renovare și ghișeele unice”.

⁽⁵⁶⁾ Un cazan cu combustibil fosil include un cazan cu combustibil solid, o instalație cu cazan pentru încălzirea incintelor sau o instalație de încălzire cu cazan cu funcție dublă care utilizează combustibil fosil. Un cazan cu combustibil solid este un dispozitiv prevăzut cu unul sau mai multe generatoare de căldură cu combustibil solid care furnizează căldură unui sistem de încălzire centrală pe bază de apă pentru a atinge și menține un nivel dorit de temperatură interioară în unul sau mai multe spații închise, cu o pierdere de căldură în mediul său înconjurător de maximum 6 % din puterea termică nominală [a se vedea articolul 2 și anexa I la Regulamentul (UE) 2015/1189 al Comisiei din 28 aprilie 2015 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică aplicabile cazanelor cu combustibil solid (JO L 193, 21.7.2015, p. 100)]. O instalație cu cazan pentru încălzirea incintelor înseamnă o instalație pentru încălzirea incintelor care generează căldură prin arderea de combustibili fosili și/sau de combustibili din biomasă și/sau utilizând efectul Joule în elemente de încălzire cu rezistență electrică; O instalație de încălzire cu cazan cu funcție dublă este o instalație cu cazan pentru încălzirea incintelor care este proiectată și pentru a furniza căldură în scopul încălzirii apei potabile sau menajere [...] [a se vedea articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 813/2013 al Comisiei din 2 august 2013 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică pentru instalațiile pentru încălzirea incintelor și instalațiile de încălzire cu funcție dublă (JO L 239, 6.9.2013, p. 136)]. Cerințele de proiectare ecologică pentru cazanele cu combustibili fosili pe bază de cărbune se vor aplica de la 1 ianuarie 2022 și vor interzice introducerea anumitor produse pe piață pe motive de eficiență energetică și emisii de NO_x, PM, CO₂ și COV. Cerințele de proiectare ecologică pentru cazanele cu combustibili fosili pe bază de gaze și petrol cu o putere de până la 400 kW se aplică în prezent și interzic introducerea anumitor produse pe piață pe motive de eficiență energetică și emisii de NO_x. Instalațiile cu cazan pentru încălzirea incintelor pe bază de gaze și petrol și instalațiile de încălzire cu cazan cu funcție dublă sunt vizate de Regulamentul (UE) nr. 813/2013, iar cazanele cu combustibil solid sunt vizate de Regulamentul (UE) 2015/1189. Regulamentul (UE) 2015/1189 nu interzice introducerea pe piață a cazanelor cu combustibil fosil solid.

2.6. Transmiterea SRTL-urilor și rapoartele intermediare

2.6.1. Transmiterea SRTL-urilor

În conformitate cu articolul 2a alineatul (8) din Directiva EPBD ⁽⁵⁷⁾, SRTL-urile trebuie să fie transmise Comisiei „ca parte a” PNEC-urilor finale ale fiecărui stat membru. SRTL-urile ar trebui să fie transmise ca o anexă la PNEC.

În conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999, termenul de transmitere a PNEC final este 31 decembrie 2019 și, ulterior, la fiecare 10 ani.

Cu toate acestea, prin derogarea prevăzută la articolul 2a alineatul (8) din Directiva EPBD, termenul de transmitere a primei SRTL este cel târziu la 10 martie 2020, la trei luni de la termenul pentru PNEC final. Cu toate acestea, statele membre sunt sfătuite să urmărească finalizarea SRTL-urilor lor în același timp cu PNEC-ul lor final, astfel încât SRTL-ul să poată fi luat pe deplin în considerare și să definească PNEC-ul.

În conformitate cu articolul 4 litera (b) punctul 3 din Regulamentul (UE) 2018/1999, ca parte a PNEC-urilor lor, statele membre trebuie să stabilească obiectivele și contribuțiile pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice. Elementele obligatorii care trebuie incluse în proiectul de PNEC și în PNEC-ul final sunt:

- (a) etapele orientative ⁽⁵⁸⁾;
- (b) foaia de parcurs cu indicatori de progres măsurabili și stabiliți la nivel național ⁽⁵⁹⁾;
- (c) o estimare bazată pe date concrete a economiilor de energie preconizate și a altor beneficii mai mari ⁽⁶⁰⁾; și
- (d) contribuțiile la îndeplinirea obiectivelor Uniunii privind eficiența energetică ⁽⁶¹⁾ în temeiul Directivei EED, în conformitate cu articolul 2a din Directiva EPBD.

Aceste elemente-cheie trebuiau să se regăsească în proiectul de PNEC care trebuia să fie transmis până la sfârșitul anului 2018 și trebuie să fie inclus în PNEC final care trebuie să fie transmis până la sfârșitul anului 2019. Elementele-cheie sunt esențiale pentru obiectivele prezentate în PNEC și stau la baza SRTL-urilor consolidate și complete.

2.6.2. Rapoarte intermediare

Capitolul 4 din Regulamentul (UE) 2018/1999 stabilește obligațiile de raportare referitoare la PNEC-uri, inclusiv raportarea referitoare la SRTL-uri.

Articolul 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999 impune statelor membre să prezinte rapoartele naționale intermediare integrate privind energia și clima („rapoarte intermediare”) până la 15 martie 2023 și, ulterior, la fiecare doi ani.

În conformitate cu articolul 17 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) 2018/1999, aceste rapoarte intermediare trebuie să includă informații obligatorii privind eficiența energetică care sunt definite la articolul 21 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

2.6.2.1. Raportarea cu privire la traiectoriile și obiectivele naționale

În conformitate cu articolul 21 litera (a) din Regulamentul (UE) 2018/1999, rapoartele intermediare trebuie să includă informații privind punerea în aplicare a traiectoriilor și obiectivelor naționale. În ceea ce privește clădirile și strategiile de renovare pe termen lung, acestea includ:

- (a) obiectivele orientative ale SRTL-ului; și
- (b) contribuțiile la îndeplinirea obiectivelor Uniunii privind eficiența energetică în temeiul Directivei EED, în conformitate cu articolul 2a din Directiva EPBD;
- (c) după caz, o actualizare a altor obiective naționale stabilite în PNEC.

⁽⁵⁷⁾ În conformitate cu articolul 4 litera (b) punctul 3 și cu secțiunea 3.2 din anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999.

⁽⁵⁸⁾ Articolul 2a alineatul (2) din Directiva EPBD.

⁽⁵⁹⁾ Articolul 2a alineatul (2) din Directiva EPBD.

⁽⁶⁰⁾ Articolul 2a alineatul (1) litera (g) din Directiva EPBD.

⁽⁶¹⁾ Articolul 2a alineatul (2) din Directiva EPBD.

2.6.2.2. Raportarea cu privire la politici și măsuri

În conformitate cu articolul 21 litera (b) din Regulamentul (UE) 2018/1999, rapoartele intermediare trebuie să includă informații privind punerea în aplicare a politicilor și măsurilor, inclusiv a SRTL-urilor, în conformitate cu articolul 2a din Directiva EPBD.

2.6.2.3. Obiectivele naționale

În fine, în conformitate cu articolul 21 litera (c) din Regulamentul (UE) 2018/1999, care face trimitere la partea 2 din anexa IX la Regulamentul (UE) 2018/1999, rapoartele intermediare trebuie să includă, de asemenea, informații suplimentare privind obiectivele naționale, inclusiv principalele politici, măsuri, măsuri de finanțare și programe legislative și nelegislative puse în aplicare în cei doi ani precedenți, pentru atingerea obiectivelor menționate la articolul 4 litera (b) din Regulamentul (UE) 2018/1999, inclusiv cele care îmbunătățesc performanța energetică a clădirilor [litera (a) din partea 2 a anexei IX la Regulamentul (UE) 2018/1999].

2.7. Bune practici pentru respectarea dispozițiilor articolului 2a din Directiva EPBD

Această secțiune conține orientări privind bunele practici care vor fi utile statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a cerințelor articolului 2a. Aceasta urmează structura secțiunii anterioare.

Strategiile de renovare a clădirilor prezentate de statele membre în 2014 și 2017 în temeiul articolului 4 din Directiva EED vor constitui elementele esențiale ale viitoarelor SRTL-uri. *Orientările pentru planul național de acțiune pentru eficiență energetică (PNAEE)* ⁽⁶²⁾ includ instrucțiuni detaliate pentru includerea anumitor elemente în aceste strategii, secțiunile relevante fiind menționate mai jos. Acestea constituie un punct de plecare util, întrucât Directiva (UE) 2018/844 se bazează pe obligațiile privind strategiile de renovare a clădirilor.

2.7.1. O imagine de ansamblu a parcului imobiliar național – articolul 2a alineatul (1) litera (a) din Directiva EPBD

Detaliile elementelor care trebuie vizate în prezentarea de ansamblu a parcului imobiliar național sunt prezentate în anexa B secțiunea 1 orientarea 57 din *orientările PNAEE*.

Statele membre sunt încurajate să ia în considerare cerințele Directivei INSPIRE ⁽⁶³⁾ atunci când își pregătesc prezentarea generală. Clădirile reprezintă una dintre cele 34 de categorii de date abordate de directiva respectivă, iar administrațiile publice naționale și locale ar trebui ca, până în 2020, să descopere și să pună la dispoziție spre descărcare seturi mari de date care conțin informații relevante (de exemplu datele privind lucrările de construcție, utilizarea actuală și starea). Raportul tehnic al JRC din 2016 privind *seturile de date referitoare la clădiri accesibile prin geoportalul INSPIRE* ⁽⁶⁴⁾ poate fi util în acest sens.

SRTL-urile din 2017 prezentate de Valonia (Belgia), Franța și Malta constituie exemple de bune practici în ceea ce privește furnizarea unei prezentări generale a parcului imobiliar național ⁽⁶⁵⁾.

2.7.2. Abordări eficiente din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește renovările – articolul 2a alineatul (1) litera (b) din Directiva EPBD

Anexa B secțiunea 2 din *orientările pentru PNAEE* oferă indicații detaliate privind modul de identificare a abordărilor eficiente din punctul de vedere al costurilor.

⁽⁶²⁾ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei [SWD(2013) 180 final]; https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20131106_swd_guidance_neeaps.pdf

⁽⁶³⁾ Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (JO L 108, 25.4.2007, p. 1).

⁽⁶⁴⁾ A se vedea: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC102276/jrc102276_buildings_related_datasets_in_the_inspire_geoportal_def_pubsy%20-isbn-issn.pdf

⁽⁶⁵⁾ *Evaluarea celui de al doilea set de strategii de renovare pe termen lung în temeiul Directivei privind eficiența energetică*, raportul JRC în cadrul științei în serviciul politicilor (2018).

SRTL-ul din 2014 prezentat de regiunea Bruxelles-Capitală și SRTL-urile din 2017 prezentate de Valonia (Belgia) și Bulgaria au fost identificate ca exemple de bune practici în ceea ce privește abordările eficiente din punctul de vedere al costurilor ⁽⁶⁶⁾.

A se vedea, de asemenea, fișa informativă din 2016 a Institutului European pentru Performanța Clădirilor (BPIE) intitulată *Pragurile de declanșare – o necesitate în strategiile naționale de renovare* ⁽⁶⁷⁾.

Reabilitarea industrializată

Reabilitarea industrializată prin prefabricarea în serie a elementelor de fațadă și de acoperiș izolatoare la distanță, inclusiv a cablurilor, tubulaturii și geamurilor, poate conduce la renovarea eficientă din punctul de vedere al costurilor și la perturbarea redusă a locuitorilor în timpul renovării.

Proiectul E2ReBuild ⁽⁶⁸⁾ a investigat, a promovat și a demonstrat strategiile de reabilitare eficiente din punctul de vedere al costurilor și foarte eficiente din punct de vedere energetic pentru clădirile rezidențiale cu două etaje, care creează valoare adăugată.

Proiectul 2ndskin ⁽⁶⁹⁾ a reunit diverși actori din industria construcțiilor, având drept scop integrarea expertizei și a obiectivelor lor într-o reabilitare inovativă a clădirilor pentru conceptul clădirilor rezidențiale cu mai multe etaje, care realizează zero consum de energie, oferind, în același timp, posibilități de dezvoltare ulterioară. Ipoteza proiectului este că renovarea cu energie zero poate fi promovată, iar rata sa poate crește prin aplicarea modulelor de fațadă prefabricate, care sporesc viteza de instalare și reduc perturbarea ocupanților clădirilor.

Închirierea și performanța energetică

Pentru a sprijini în continuare îmbunătățirile necesare ale fondului locativ propriu, statele membre ar trebui să aibă în vedere introducerea sau aplicarea în continuare a cerințelor pentru CPE-urile proprietăților de închiriat pentru a demonstra un anumit nivel al performanței energetice [a se vedea considerentul 9 din Directiva (UE) 2018/844]. În acest sens, statele membre ar trebui să ia în considerare instituirea unor mecanisme financiare care să reducă orice sarcină suportată de deținătorii de proprietăți în ceea ce privește finanțarea renovărilor necesare.

Guvernul neerlandez a anunțat că, începând cu anul 2023, clădirile ar trebui să aibă cel puțin clasa de performanță energetică „C” pentru a fi închiriate ca spațiu de birouri ⁽⁷⁰⁾.

În Anglia și Țara Galilor, regulamentele privind eficiența energetică (a proprietăților private închiriate) din 2015 stabilesc un nivel minim de eficiență energetică pentru proprietățile rezidențiale și nerezidențiale închiriate în mod privat. Începând cu aprilie 2018, proprietarii unor astfel de proprietăți au trebuit să se asigure că au un CPE cu o clasă de performanță energetică de cel puțin „E” înainte de a încheia un nou contract de închiriere cu chiriașii noi sau existenți. De la 1 aprilie 2020 (pentru proprietățile rezidențiale) și de la 1 aprilie 2023 (pentru proprietățile nerezidențiale), cerința se va aplica tuturor proprietăților private închiriate, chiar și atunci când nu au fost modificate condițiile de închiriere ⁽⁷¹⁾.

Scoția a introdus o măsură care impune renovarea locuințelor sociale cu performanță energetică scăzută. În Grecia se aplică o abordare similară, conform căreia, pentru a fi închiriate sau achiziționate de sectorul public, clădirile ar trebui să aibă un CPE cu o clasă de performanță energetică de cel puțin „C”. Această obligație se va aplica tuturor contractelor de închiriere existente până în 2020.

2.7.3. Politici și acțiuni privind renovările aprofundate – articolul 2a alineatul (1) litera (c) din Directiva EPBD

Anexa B secțiunea 3 din *orientările pentru PNAEE* stabilește informațiile care trebuie furnizate cu privire la politicile și măsurile de promovare a renovărilor aprofundate eficiente din punct de vedere al costurilor.

⁽⁶⁶⁾ *Ibidem* și Raport de sinteză privind evaluarea strategiilor de renovare a clădirilor ale statelor membre, raportul JRC în cadrul științei în serviciul politicilor (2018).

⁽⁶⁷⁾ <http://bpie.eu/publication/trigger-points-as-a-must-in-national-renovation-strategies/>

⁽⁶⁸⁾ <https://www.smartcities-infosystem.eu/sites-projects/projects/e2rebuild>

⁽⁶⁹⁾ A se vedea: <https://projecten.topsectorenergie.nl/storage/app/uploads/public/5a0/c14/5dc/5a0c145dc79f1846323269.pdf>

⁽⁷⁰⁾ <https://www.akd.nl/en/b/Pages/Office-building-with-energy-label-D-or-worse-banned-as-from-2023.aspx>.

⁽⁷¹⁾ <https://www.gov.uk/government/publications/the-private-rented-property-minimum-standard-landlord-guidance-documents>

SRTL-urile din 2017 prezentate de regiunea Bruxelles-Capitală și de Franța constituie exemple de bune practici în ceea ce privește măsurile de promovare a renovărilor aprofundate ⁽⁷²⁾.

Foile de parcurs

Proiectul iBRoad ⁽⁷³⁾ se ocupă cu elaborarea unei foi de parcurs individuale privind renovarea clădirilor pentru locuințele unifamiliale. Instrumentul analizează clădirea în ansamblul său și elaborează un plan (iBRoad) de renovare personalizat pe termen lung (15-20 de ani), împreună cu un registru sau pașaport al clădirii ca o evidență a intervențiilor legate de energie. Proiectul iBRoad a constatat că proprietarii de locuințe și cumpărătorii au nevoie de mai multe sfaturi intuitive și de încredere în ceea ce privește cel mai bun mod de realizare a reabilitărilor energetice.

Raportul iBRoad intitulat *Conceptul de foie de parcurs individuală privind renovarea clădirilor – un studiu de caz aprofundat pentru patru proiecte principale* ⁽⁷⁴⁾ abordează procesul de elaborare și punere în aplicare a unei astfel de foi de parcurs și acoperă aspectele importante care trebuie abordate. De asemenea, raportul prezintă exemple din Danemarca [BetterHome ⁽⁷⁵⁾], Flandra (Woningpas și EPC+), Franța (*Passeport efficacité énergétique*) și Germania (*Individueller Sanierungsfahrplan*).

Alianța pentru renovări aprofundate ale clădirilor (ALDREN) ⁽⁷⁶⁾ propune, de asemenea, pașapoarte pentru clădiri pentru renovarea etapizată și oferă clase de performanță energetică armonizate prin intermediul unui sistem european voluntar comun de certificare.

Informații referitoare la clădiri

Proiectul Request2Action ⁽⁷⁷⁾ din cadrul Programului Energie inteligentă – Europa (EIE) s-a concentrat pe CPE-uri și pe modul de sporire a gradului de utilizare a recomandărilor acestora. Soluția propusă, care, în unele cazuri, se apropie de un pașaport, este o platformă sau un ghișeu unic pentru informații referitoare la clădiri. Un exemplu al abordării este platforma Casa+ din Portugalia, care este destinată stocării CPE-urilor și a datelor aferente pentru toate locuințele rezidențiale, astfel încât să poată fi prezentate oferte de renovare a acestora, ale căror rezultate ar fi, de asemenea, înregistrate. Detalii suplimentare pot fi găsite în raportul intitulat *Recomandări privind crearea platformelor* ⁽⁷⁸⁾.

2.7.4. *Politici și acțiuni privind clădirile cu cea mai slabă performanță și sărăcia energetică – articolul 2a alineatul (1) litera (d) din Directiva EPBD*

2.7.4.1. *Segmentele cu cele mai slabe performanțe din parcul imobiliar național*

Proiectul ENERFUND din cadrul programului Orizont 2020 ⁽⁷⁹⁾ abordează necesitatea unor evaluări ușor accesibile și fiabile ale economiilor de energie care trebuie obținute prin reabilitări aprofundate din punct de vedere energetic, prin încurajarea mai multor astfel de proiecte în Europa. Proiectul dezvoltă un instrument de luare a deciziilor care evaluează oportunităților de renovare aprofundată în raport cu un set de parametri – cum ar fi evaluările bonității utilizate de bănci pentru evaluarea clienților. Instrumentul este prezentat ca o hartă online care indică performanța energetică a clădirilor individuale.

În Danemarca, toate asociațiile de locuințe sociale contribuie în fiecare lună la un „fond de solidaritate” comun care este utilizat pentru renovarea clădirilor cu cele mai slabe performanțe.

Restricțiile privind proprietățile de închiriat legate de performanța energetică (astfel cum sunt menționate în secțiunea 6.2) reprezintă, de asemenea, o măsură eficientă de încurajare a renovării clădirilor cu cele mai slabe performanțe.

⁽⁷²⁾ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_article4_en_denmark.pdf

⁽⁷³⁾ <http://ibroad-project.eu/>

⁽⁷⁴⁾ <http://ibroad-project.eu/news/the-concept-of-the-individual-building-renovation-roadmap/>

⁽⁷⁵⁾ <http://bpie.eu/publication/boosting-renovation-with-an-innovative-service-for-home-owners/>

⁽⁷⁶⁾ www.aldren.eu

⁽⁷⁷⁾ <http://building-request.eu/>

⁽⁷⁸⁾ http://building-request.eu/sites/building-request.eu/files/d4.1_recommendations_report_final.pdf

⁽⁷⁹⁾ <http://enerfund.eu/>

Mecanismele fiscale constituie un alt mijloc prin care statele membre pot încuraja renovarea clădirilor ineficiente din punct de vedere energetic. Printre exemple se numără:

- (a) deductibilitatea impozitului pe venit pentru anumite costuri de renovare vizând eficiența energetică (Danemarca); și
- (b) o taxă pe consumul de energie (Țările de Jos) ⁽⁸⁰⁾.

2.7.4.2. Dilemele motivațiilor divergente

Restricțiile privind proprietățile de închiriat legate de performanța energetică reprezintă, de asemenea, o măsură eficientă de încurajare a renovării clădirilor ineficiente din punct de vedere energetic. Printre exemple se numără:

- (a) obligarea proprietarilor să aducă îmbunătățiri [Regatul Unit ⁽⁸¹⁾]; și
- (b) niveluri minime de performanță pentru unitățile închiriate, de exemplu:
 - (i) izolarea obligatorie a acoperișului (*Codul flamand al locuințelor*); și
 - (ii) niveluri minime pentru CPE-uri în cazul clădirilor de birouri (Țările de Jos).

2.7.4.3. Deficiențe ale pieței

Anexa B secțiunea 3 litera (b) din *orientările pentru PNAEE* include o analiză a barierelor în calea renovării în lista informațiilor care trebuie furnizate. Secțiunea 3 litera (d) sugerează că noile măsuri de politică ar trebui să abordeze astfel de bariere.

Evaluarea impactului care a însoțit propunerea de revizuire a Directivei EPBD ⁽⁸²⁾ abordează, de asemenea, obstacolele în calea absorbției investițiilor în eficiența energetică a clădirilor.

2.7.4.4. Atenuarea sărăciei energetice

Evaluarea de către JRC a SRTL-urilor din 2017 oferă o imagine de ansamblu a referințelor directe (politici și măsuri specifice) și indirecte (strategii sau inițiative generale) ale statelor membre la eforturile în curs sau planificate de atenuare a sărăciei energetice. Multe dintre măsuri iau forma stimulentei financiare care vizează segmente ale populației considerate a fi sub pragul sărăciei energetice, gospodăriile cu venituri mici sau locuințele sociale. Unele țări au introdus acțiuni specifice care vizează sărăcia energetică în cadrul schemelor lor privind eficiența energetică, în timp ce altele au creat servicii dedicate de consultanță și de creștere a gradului de conștientizare.

Observatorul european al sărăciei energetice este o sursă valoroasă de date și statistici. Acesta a elaborat indicatori privind sărăcia energetică, a întocmit un catalog extins de măsuri de politică și a creat un registru de rezultate ale activităților de cercetare. Observatorul sprijină părțile implicate în elaborarea sau punerea în aplicare a politicii privind sărăcia energetică (factori de decizie politică, ONG-uri, autorități publice de la diferite niveluri, cercetători și practicieni) pentru a defini și măsura fenomenul. De asemenea, acesta facilitează schimbul de bune practici și oferă materiale de formare. Acesta poate oferi asistență directă statelor membre în furnizarea de consultanță și expertiză – atât ad-hoc, cât și prin consiliul consultativ extins, format din experți cu experiență în toate aspectele legate de sărăcia energetică.

În Franța, agenția națională pentru locuințe abordează, printre altele, sărăcia energetică prin intermediul programului *Habiter mieux* („O viață mai bună”). Sistemul de certificate de economisire a energiei din Franța impune o nouă obligație care vizează în mod specific combaterea sărăciei energetice. Sistemul va finanța acțiunile vizând gospodăriile cu venituri mici. De asemenea, Franța a instituit un „observator al sărăciei energetice” pentru a măsura cu mai multă precizie situațiile legate de sărăcia energetică și pentru a monitoriza ajutorul financiar public și privat al gospodăriilor dezavantajate, împreună cu acțiunile desfășurate în cadrul inițiativelor locale și naționale.

⁽⁸⁰⁾ A se vedea: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC97408/reqno_jrc97408_online%20nzeb%20report%281%29.pdf

⁽⁸¹⁾ <https://www.gov.uk/government/consultations/domestic-private-rented-sector-minimum-level-of-energy-efficiency>

⁽⁸²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0414&from=EN>

În conformitate cu strategia guvernului irlandez de combatere a sărăciei energetice și a cadrelor irlandeze privind sănătatea, autoritățile naționale au instituit schema *Warmth and Wellbeing* („Locuințe călduroase și bunăstare”), o inițiativă-pilot care urmărește să valideze, în contextul Irlandei, dovezile care arată, la nivel internațional, că locuințele mai călduroase și mai eficiente din punct de vedere energetic au un efect pozitiv asupra sănătății și bunăstării persoanelor afectate de sărăcia energetică, care suferă, de asemenea, de afecțiuni cum ar fi boli pulmonare obstructive cronice și astm. În cadrul programului de investiții în locuințe sociale din Irlanda, autorităților locale li se alocă fonduri de capital în fiecare an pentru o serie de măsuri de îmbunătățire a standardelor și a calității generale a parcului lor de locuințe sociale, inclusiv reabilitările pentru o mai mare eficiență energetică.

În parteneriat cu proiectul Episcope al UE, proiectul *Irish Energy Action* („Măsuri luate de Irlanda în domeniul energiei”) a dezvoltat un instrument de cartografiere a CPE-urilor⁽⁸³⁾. O hartă interactivă ilustrează diferite caracteristici ale clădirilor (inclusiv indicatorii de sărăcie energetică) în diferite cartiere din Dublin. Datele sunt grupate în zone mici și diviziuni electorale. Această cartografiere facilitează o abordare la nivel de district pentru elaborarea politicilor locale și dezvoltarea strategiilor de atenuare a sărăciei energetice.

Schema de obligații privind eficiența energetică din Austria aplică un factor bonus prin care economiile realizate în gospodăriile cu venituri reduse sunt ponderate cu un factor de 1,5. În plus, furnizorii de energie trebuie să administreze centre care furnizează informații și consiliere, printre altele, cu privire la sărăcia energetică. Alte exemple de programe regionale/locale dedicate din Austria includ o schemă de consiliere în domeniul energetic în Viena și un proiect de economisire a energiei electrice pentru gospodăriile cu venituri reduse în districtele Braunau, Freistadt și Linz-Land.

Acordul de economisire a energiei din Țările de Jos pentru sectorul închirierii locuințelor sociale impune asociațiilor de locuințe obiectivul de a atinge, în medie, eticheta energetică B (echivalentul indicelui de eficiență energetică 1,25) până în 2020.

Printre alte exemple se numără:

- (a) programul PLAGE SISP din regiunea Bruxelles-Capitală;
- (b) subvențiile pentru măsuri individuale de eficiență energetică luate în gospodăriile vulnerabile din Croația;
- (c) politica de coeziune din cadrul programelor JESSICA din Lituania și Cehia;
- (d) serviciile de consiliere personalizate pentru eficiența energetică a gospodăriilor cu venituri reduse din Luxemburg și în alte regiuni; și
- (e) bonusurile sociale sau reducerile la facturile de energie pentru familiile cu venituri reduse în Italia și Franța.

Proiectul REACH⁽⁸⁴⁾ a abordat problema sărăciei energetice prin formarea profesorilor din învățământul profesional și a studenților ca și consilieri în domeniul energetic. Partenerii din cadrul proiectului REACH au efectuat aproximativ 1 600 de vizite la domiciliu pentru punerea în aplicare a măsurilor de bază privind eficiența energetică. În Slovenia, proiectul a contribuit la introducerea unei scheme naționale de abordare a sărăciei energetice în gospodării. Pachetele de formare și raportul final privind impactul sunt disponibile pe site-ul web al proiectului.

Proiectul ASSIST⁽⁸⁵⁾ urmărește combaterea sărăciei energetice și furnizează, pentru consumatorii vulnerabili, servicii specializate prin intermediul unei rețele de consilieri în domeniul energetic. Consilierii trebuie selectați din rândul persoanelor cu experiență directă în ceea ce privește vulnerabilitatea și/sau sărăcia energetică, care vor fi instruiți astfel încât să își îmbunătățească capacitatea de inserție profesională în viitor și să maximizeze beneficiile reciproce. Printre acțiuni se numără:

- (a) colaborarea cu sisteme de feedback;

⁽⁸³⁾ http://bpie.eu/wp-content/uploads/2017/05/Factsheet_B-170511_v4.pdf

⁽⁸⁴⁾ <http://reach-energy.eu/>

⁽⁸⁵⁾ Următoarele rezultate ale proiectului ASSIST ar putea fi relevante:

- un raport privind principalele inițiative naționale/regionale/locale referitoare la sărăcia energetică în țările participante (https://www.assist2gether.eu/documenti/risultati/report_on_replicable_best_practice_national_and_european_measures.pdf);
- un raport privind măsurile financiare în țările participante (https://www.assist2gether.eu/documenti/risultati/report_best_practice_guide_on_financial_measures.pdf)

- (b) audituri energetice;
- (c) inițiative bazate pe comunitate;
- (d) sprijin în obținerea de fonduri pentru eficiența energetică și

testarea mecanismelor de finanțare inovatoare. Agenda urbană a UE ⁽⁸⁶⁾ a fost inițiată în cadrul cooperării interguvernamentale în 2016, cu obiectivul general de a include dimensiunea urbană în politici, în vederea realizării unei mai bune reglementări, a unei mai bune finanțări și a unei mai bune cunoașteri pentru orașele din Europa. Agenda este pusă în aplicare prin parteneriate, într-un format de guvernare pe mai multe niveluri. Unul dintre parteneriate se concentrează pe tranziția energetică. Acest parteneriat vizează, printre altele, îmbunătățirea eficienței energetice la nivel de clădire prin reabilitare pentru eficiența energetică și gestionare, inclusiv furnizarea de consultanță, și pentru a atenua sărăcia energetică. În plus, Parteneriatul pentru locuințe abordează necesitatea creșterii numărului de locuințe la prețuri accesibile, printre care acțiuni de monitorizare a investițiilor în locuințe la prețuri accesibile, recomandări privind prevenirea evacuărilor prin renovări care vizează eficiența energetică, promovarea abordărilor integrate în materie de renovări care vizează eficiența energetică la nivel de district și îmbunătățirea datelor UE referitoare la legăturile dintre sex, sărăcie și energie.

Alte proiecte care vizează renovarea eficientă din punct de vedere energetic, cu accent pe locuințele sociale

În timp ce proiectul FIESTA ⁽⁸⁷⁾ nu viza în mod special gospodăriile aflate în situație de sărăcie energetică, o bună parte din gospodăriile implicate se aflau în locuințe sociale. Proiectul a abordat eficiența sistemelor de încălzire și de răcire în rândul familiilor, punându-se un accent special pe familiile mai vulnerabile. Serviciile gratuite de asistență în domeniul energiei din 14 orașe au oferit consiliere persoanelor (fie față în față, fie online) și au efectuat audituri energetice „din ușă în ușă”. Cel puțin alte 39 de orașe europene s-au angajat oficial să reproducă modelul FIESTA. Proiectul a elaborat materiale de orientare accesibile privind economisirea de energie pentru locuințe, cum ar fi *Ghidul FIESTA privind eficiența energetică* ⁽⁸⁸⁾, și filme scurte de animație ⁽⁸⁹⁾ în limbile bulgară, croată, engleză, greacă, italiană și spaniolă.

Proiectul EnerSHIFT din cadrul programului Orizont 2020 (februarie 2016-ianuarie 2019) ⁽⁹⁰⁾ vizează sectorul locuințelor sociale din regiunea Liguria (Italia). Acesta oferă asistență tehnică pentru pregătirea studiilor de fezabilitate, având ca obiectiv final lansarea unei licitații pentru investiții de către SSE-uri printr-un contract de performanță energetică. Proiectul implică, de asemenea, utilizarea fondurilor politicii de coeziune pentru stimularea investițiilor. Obiectivul este un program de investiții de aproximativ 15 milioane EUR, ceea ce conduce la economii de energie primară de 14,5 GWh/an.

În septembrie 2018, a fost încheiată procedura de atribuire pentru prima licitație în cadrul proiectului EnerSHIFT, care vizează 44 de locuințe sociale din provincia Genova (Italia), iar contractul ar trebui semnat până la sfârșitul anului. Un acord cu sistemul bancar din Liguria vizează facilitarea accesului SSE-urilor la credite. Legea regională nr. 10/2004 privind sectorul locuințelor sociale a fost modificată pentru a facilita punerea în aplicare a contractelor de performanță energetică. În consecință, contractele propuse nu mai sunt supuse aprobării formale de către chiriași.

Proiectul Transition Zero ⁽⁹¹⁾ vizează îmbunătățirea răspândirii NZEB-urilor în întreaga Europă, în special în ceea ce privește renovarea locuințelor sociale. Bazându-se pe succesul proiectului *Energiesprong* din Țările de Jos, proiectul Transition Zero extinde reabilitarea cu consum net de energie egal cu zero în Regatul Unit și Franța, utilizând sectorul locuințelor sociale drept catalizator. Proiectul *Energiesprong* oferă pachete complete integrate de reabilitare cu garanții pe termen lung care asigură faptul că soluția poate fi finanțată și extinsă. Proiectul Transition Zero nu se limitează la atenuarea sărăciei energetice – acesta se aplică, de asemenea, în

⁽⁸⁶⁾ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda>

⁽⁸⁷⁾ <http://www.fiesta-audit.eu/en/>

⁽⁸⁸⁾ http://www.fiesta-audit.eu/media/46433/fiesta_en_low.pdf

⁽⁸⁹⁾ <http://www.fiesta-audit.eu/en/learning/>

⁽⁹⁰⁾ <https://enershift.eu>

⁽⁹¹⁾ <http://transition-zero.eu/index.php/publications/>

cazul unui parc imobiliar care nu se află în situație de sărăcie energetică. Cu toate acestea, modelul său de afaceri oferă soluții viabile prin care companiile de gestionare a construcției de locuințe sociale pot atenua problemele legate de locuințele la prețuri accesibile și sărăcia energetică. Rapoartele relevante s-au concentrat pe produsele de finanțare structurală pentru locuințele sociale, pe garanțiile de performanță energetică și pe protocoalele de livrare a pachetelor de renovare, pe specificațiile pentru licitații, pe contextul de reglementare național și regional pentru renovare și pe evaluarea pieței.

2.7.5. Politici și acțiuni privind clădirile publice – articolul 2a alineatul (1) litera (e) din Directiva EPBD

În Croația, două proiecte lansate în 2015 pentru a facilita utilizarea în comun a investițiilor prin intermediul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și a Fondului de coeziune pentru renovarea clădirilor publice au implicat:

- (a) pregătirea documentației de proiectare detaliate pentru măsuri privind eficiența energetică și sistemul de energie din surse regenerabile (RES) în cazul clădirilor; și
- (b) investiții în reabilitarea energetică a clădirilor cu destinație școlară.

Din 240 de cereri, au fost selectate 12 proiecte-pilot pentru finanțare (cinci pentru documentația de proiectare și șapte pentru investiții în școli) ⁽⁹²⁾.

Slovenia deține numeroase clădiri publice de patrimoniu și un potențial major de economisire a energiei. Cu toate acestea, astfel de clădiri sunt de obicei tratate ca excepții în temeiul Directivei EPBD. Pachetul de politici al Sloveniei include orientări (recomandări tehnice) pentru reabilitarea energetică a clădirilor de patrimoniu și implică criterii pozitive pentru a facilita depunerea de cereri pentru clădirile de patrimoniu în vederea calificării pentru finanțarea politicii de coeziune a UE ⁽⁹³⁾.

Proiectul Premium Light Pro din cadrul programului Orizont 2020 ⁽⁹⁴⁾ a urmărit să sprijine utilizarea sistemelor de iluminare cu LED-uri în rândul autorităților publice și al societăților private din nouă țări ale UE. Scopul este de a ajuta autoritățile publice să elaboreze politici eficace pentru a facilita punerea în aplicare a sistemelor eficiente de iluminare cu LED-uri de nouă generație în sectorul serviciilor. Criteriile de achiziții ecologice și orientările pentru sistemele de iluminat interior și exterior cu LED-uri au fost publicate pe site-ul web al proiectului.

Proiectul EmBuild de coordonare și sprijin ⁽⁹⁵⁾ urmărește:

- (a) să îmbunătățească capacitatea autorităților regionale/municipale de a colecta datele necesare pentru a pregăti strategii de renovare ambițioase, durabile și realiste pentru clădirile publice;
- (b) să identifice și să analizeze abordări eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru renovare;
- (c) să formuleze recomandări politice pentru a stimula renovările aprofundate eficiente din punctul de vedere al costurilor ale clădirilor și pentru a identifica cele mai bune practici;
- (d) să orienteze deciziile de investiții publice și să faciliteze implicarea sectorului privat; și
- (e) să măsoare și să comunice economiile de energie preconizate și beneficiile mai mari.

2.7.6. Stimulente pentru tehnologii inteligente și competențe – articolul 2a alineatul (1) litera (f) din Directiva EPBD

2.7.6.1. Tehnologii inteligente

Proiectul Smart-up din cadrul programului Orizont 2020 (martie 2015-iulie 2018) ⁽⁹⁶⁾ a urmărit încurajarea utilizării active a contoarelor inteligente și a dispozitivelor de afișare din interiorul locuințelor de către consumatorii vulnerabili în Franța, Italia, Malta, Spania și Regatul Unit. A existat o strategie puternică de implicare în formarea părților interesate care se află în contact deosebit de strâns cu gospodăriile vulnerabile. Peste 550 de membri ai personalului din prima linie (în principal asistenți sociali) au fost instruiți în cadrul a 46 de sesiuni de instruire și au oferit consiliere pentru peste 4 460 de gospodării vulnerabile cu privire la:

- (a) modul de utilizare mai eficientă a energiei;

⁽⁹²⁾ A se vedea *Raportul de acțiune concertată*, noiembrie 2016; <https://www.epbd-ca.eu/wp-content/uploads/2018/04/CA-EPBD-CCT2-Policies-and-Implementation.pdf>

⁽⁹³⁾ *Ibidem*.

⁽⁹⁴⁾ <http://www.premiumlightpro.eu/>

⁽⁹⁵⁾ http://bpie.eu/wp-content/uploads/2018/09/local_strategies_Final_NEW.pdf

⁽⁹⁶⁾ <https://www.smartup-project.eu/>

- (b) modul de citire și înțelegere a contoarelor de energie electrică și/sau gaz; și
- (c) modul de reducere a facturilor la energie.

În Spania, proiectul a inspirat un program social finanțat de municipalitatea din Barcelona pentru combaterea sărăciei energetice. În consecință, au fost instruiți 100 de șomeri și peste 1 800 de gospodării vulnerabile au primit consiliere. Un alt rezultat pozitiv este că 32 % dintre cursanți lucrează în prezent la punctele de informare privind sărăcia energetică din Barcelona. Pachetele de formare și raportul final privind impactul sunt disponibile pe site-ul web al proiectului.

Proiectul PEAKapp ⁽⁹⁷⁾ încurajează economisirea de energie bazată pe natura umană competitivă, facilitând în același timp consumul de energie electrică curată și la prețuri reduse provenită de pe piața la vedere pentru clienții casnici. Utilizând datele furnizate de contoarele inteligente de energie electrică deja instalate, soluția PEAKapp creează stimulente nu numai pentru utilizarea mai eficientă a energiei, dar și pentru tranziția capacităților către momente de creștere a producției de energie din surse regenerabile, permițând astfel ocupanților de locuințe sociale să participe activ pe piața energiei electrice și să beneficieze de economii monetare. În prezent, PEAKapp validează această soluție TIC în condiții reale în peste 2 500 de gospodării din Austria, Estonia, Letonia și Suedia.

Scopul proiectului MOBISTYLE ⁽⁹⁸⁾ este de a stimula schimbările comportamentale, prin creșterea gradului de conștientizare al consumatorilor cu ajutorul furnizării de informații personalizate atractive despre utilizarea energiei de către utilizator, mediul interior și sănătate și prin intermediul serviciilor bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor (TIC). Schimbarea comportamentului se realizează prin campanii de creștere a gradului de conștientizare, pe parcursul cărora utilizatorii finali sunt încurajați să fie proactivi în ceea ce privește consumul lor de energie și să îmbunătățească simultan sănătatea și bunăstarea. Soluția MOBISTYLE și serviciile personalizate sunt validate în condiții reale de funcționare în cinci țări ⁽⁹⁹⁾.

Eco-Bot ⁽¹⁰⁰⁾ urmărește să utilizeze progresele recente în ceea ce privește instrumentele de tip *chat-bot* și prelucrarea avansată a semnalelor (și anume dezagregarea energiei), utilizând date provenite de la contoarele inteligente de joasă rezoluție, cu scopul de a schimba comportamentul consumatorilor în comportamente influențate de eficiența energetică. Eco-Bot implică un asistent virtual personalizat în domeniul energiei, care furnizează informații despre consumul de energie specificat (la nivel de aparat) printr-un instrument de *chat-bot*.

2.7.6.2. Scheme de dezvoltare a competențelor

Inițiativa BUILD UP Skills ⁽¹⁰¹⁾ urmărește să unească forța de muncă din Europa și să crească numărul de lucrători calificați. Aceasta se axează pe educația și formarea profesională la locul de muncă a meșteșugarilor și a altor lucrători în ceea ce privește eficiența energetică și energia din surse regenerabile în cazul clădirilor și are trei componente principale:

- (a) stabilirea unor platforme naționale pentru calificări și a foilor de parcurs privind calificarea până în 2020 (pilonul I: 2011-2013);
- (b) dezvoltarea și modernizarea schemelor de calificare și de formare profesională (pilonul II: începând cu 2013); și
- (c) activități de sprijin coordonat la nivel european (schimburi la nivelul UE).

Proiectul *Construye2020* din cadrul BUILD UP Skills (Spania) ⁽¹⁰²⁾ a dezvoltat o aplicație pentru dispozitive mobile care poate fi folosită ca un instrument de instruire privind bunele practici pentru diverse activități de renovare a clădirilor, în special tâmplăriile de aluminiu, izolația, sistemele de energie din surse regenerabile, eficiența energetică și instalațiile eficiente. Proiectul colaborează cu institutul național pentru calificări pentru a dezvolta o nouă calificare pentru instalarea pompelor de căldură subterane.

BUILD UP Skills Netherlands@Work ⁽¹⁰³⁾ a elaborat opt profiluri de competență profesională pentru muncitori, care acoperă competențele necesare pentru construirea clădirilor la un nivel neutru din punct de vedere energetic. O aplicație permite muncitorilor să aleagă un curs adecvat pe baza cunoștințelor lor anterioare.

⁽⁹⁷⁾ <http://www.peakapp.eu/>

⁽⁹⁸⁾ <https://www.mobistyle-project.eu>

⁽⁹⁹⁾ Locuințe sociale din Kildenparken, Aalborg, Danemarca; clădiri ale Universității din Ljubljana, Slovenia; apartamente în L'Orologio, Torino, Italia; centrul de asistență medicală din Maastricht, Țările de Jos și clădiri rezidențiale în Wrocław, Polonia.

⁽¹⁰⁰⁾ <http://eco-bot.eu/>

⁽¹⁰¹⁾ <http://www.buildup.eu/en/skills>

⁽¹⁰²⁾ <http://construye2020.eu/>

⁽¹⁰³⁾ www.buildupskills.nl

Partenerii din cadrul BUILD UP Skills BEEP (Finlanda) ⁽¹⁰⁴⁾ au dezvoltat o abordare inovatoare a formării profesionale (pentru formatori și lucrători) care integrează cele mai bune practici în domeniul clădirilor eficiente din punct de vedere energetic într-un set cuprinzător de instrumente care include:

- (a) seturi de diapozitive și videoclipuri care implică predare de lecții în cinci limbi diferite;
- (b) material de auto-învățare pentru lucrători;
- (c) un curs de formare pilot pentru „agenții de schimbare” (lucrători experimentați/mentori care pot da un exemplu și care pot explica cum se poate îmbunătăți calitatea lucrării); și
- (d) un ambasador responsabil de formare la fața locului, care joacă un rol esențial în a convinge lucrătorii să urmeze cursurile de formare pilot.

Proiectul BUILD UP Skills Qualishell (România) ⁽¹⁰⁵⁾ a sprijinit punerea în aplicare a schemelor naționale de calificare pentru instalatorii de sisteme de termoizolație și sisteme de tâmplărie de înaltă eficiență, pentru a asigura anvelope de înaltă performanță ale clădirilor și pentru a sprijini trecerea la NZEB-uri.

2.7.6.3. Formare și certificare pentru experți

În Germania, se păstrează o listă națională a experților în domeniul eficienței energetice pentru programele de sprijin ale guvernului federal în domeniul eficienței energetice, având scopul de a îmbunătăți serviciile locale de consultanță în domeniul energiei prin:

- (a) criterii de calificare uniforme;
- (b) dovezi ale unei formări periodice și avansate; și
- (c) verificarea aleatorie a rezultatelor.

Slovenia prevede un articol privind formarea/certificarea comună în legislația sa care transpune Directiva EED, Directiva EPBD și Directiva privind energia din surse regenerabile ⁽¹⁰⁶⁾ și realizează sinergii printr-o abordare coordonată a formării modulare.

În Croația, programele de formare în domeniul eficienței energetice pentru profesioniștii din domeniul arhitecturii, construcțiilor și serviciilor de construcții au fost lansate încă din 2009. Obiectivul este, de asemenea, de a îmbunătăți cunoștințele în rândul inginerilor, ale căror competențe le permit să abordeze lucrările de construcție și clădirile ca un tot unitar din punctul de vedere al caracteristicilor energetice.

Statele membre ar putea lua în considerare integrarea eficienței energetice în programele de învățământ și în programele de formare a profesioniștilor din domeniul construcțiilor (de exemplu ingineri și arhitecți) ca parte a politicii lor educaționale naționale.

2.7.7. Estimarea economiilor de energie și a beneficiilor mai mari – articolul 2a alineatul (1) litera (g) din Directiva EPBD

Anexa B, secțiunea 5 din *orientările pentru PNAEE* enumeră punctele care ar trebui evaluate pentru a se obține o estimare bazată pe date concrete privind economiile de energie preconizate și beneficiile mai mari.

SRTL-urile din 2017 prezentate de Cipru, Cehia, Finlanda, Lituania, România și Suedia reprezintă exemple de bune practici în ceea ce privește eforturile de cuantificare a beneficiilor mai mari ale renovării clădirilor ⁽¹⁰⁷⁾.

⁽¹⁰⁴⁾ <http://finland.buildupskills.eu/>

⁽¹⁰⁵⁾ <http://www.iee-robust.ro/qualishell/en/>

⁽¹⁰⁶⁾ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

⁽¹⁰⁷⁾ *Evaluarea celui de al doilea set de strategii de renovare pe termen lung în temeiul Directivei privind eficiența energetică*, raportul JRC în cadrul științei în serviciul politicilor (2018).

Proiectul COMBI din cadrul programului Orizont 2020 ⁽¹⁰⁸⁾ a urmărit cuantificarea beneficiilor multiple fără impact energetic ale eficienței energetice, pentru a le integra în cadrele de asistență decizională pentru elaborarea politicilor. Proiectul a conceput un instrument online ⁽¹⁰⁹⁾ capabil să vizualizeze și, dacă este posibil, să monetizeze beneficiile mai mari ale îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică. Opt dintre cele 21 de acțiuni de îmbunătățire în materie de eficiență energetică pentru utilizatorii finali vizează clădirile ⁽¹¹⁰⁾.

Există mai multe inițiative în curs de desfășurare care vizează reducerea emisiilor de carbon pe întreaga durată de viață a clădirii. Inițiativa franceză E+C- urmărește o reglementare în domeniul energiei și al carbonului pentru 2020. Finlanda a stabilit o foaie de parcurs pentru construcțiile cu emisii reduse de carbon. Obiectivul este de a pune în aplicare valori-limite reglementate pentru emisiile de CO₂ pe durata ciclului de viață pentru diferite tipuri de clădiri până în 2025. Analiza impactului efectuată de VTT concluzionează că o reducere totală de 0,5 milioane de tone de CO₂ ar putea fi obținută în clădirile noi în fiecare an. Aceasta include economii suplimentare (pe lângă cele prevăzute de normele revizuite privind eficiența energetică a NZEB-urilor) bazate pe punerea în aplicare unui concept de ciclu de viață complet. Aceasta se apropie de procentul de 10 % din reducerea totală a emisiilor stabilită în angajamentele UE pentru 2030 asumate de Finlanda. În Germania, la nivel federal („Bundesbauten”), clădirile noi deținute de guvernele federale trebuie să respecte orientările privind durabilitatea. Aceste orientări sunt definite în sistemul de evaluare a durabilității „BNB” (*Bewertungssystem Nachhaltiges Bauen*) și conține metoda de calcul a ECV și valorile de referință pentru clădirile noi. Un bun exemplu la nivel local este politica de mediu a primăriei din Londra, care se referă la emisiile de carbon pe durata ciclului de viață. Sunt în curs de desfășurare discuții cu privire la modul de includere a conceptului în referința de planificare centrală a Londrei, care urmează să fie finalizată în 2019.

Alte resurse

- *Promovarea clădirilor sănătoase și cu un grad ridicat de eficiență energetică în Uniunea Europeană* ⁽¹¹¹⁾, raportul JRC (2017);
- Organizația Mondială a Sănătății, „Orientările OMS privind locuințele și sănătatea” ⁽¹¹²⁾;
- Studiul BPİE privind modelarea la nivelul UE axată pe sănătate, bunăstare și productivitate în școli, birouri și spitale ⁽¹¹³⁾.

2.7.8. Mecanisme de sprijinire a mobilizării investițiilor – articolul 2a alineatul (3) din Directiva EPBD

Următoarele orientări se referă la tipurile de mecanisme financiare la care statele membre trebuie să faciliteze accesul.

O altă sursă de exemple de mecanisme de succes este capitolul 7 din documentul intitulat *Bune practici privind eficiența energetică* (menționat în secțiunea 2.4).

2.7.8.1. Gruparea proiectelor

- (a) Proiectul PadovaFIT! ⁽¹¹⁴⁾ vizează reabilitarea clădirilor de locuințe multifamiliale prin încheierea de contracte de performanță energetică. Acesta clasifică cererea în cadrul unei municipalități prin gruparea tuturor clădirilor asociate cu scopul de a genera o masă critică, de a asigura condițiile economice favorabile și de a garanta calitatea lucrărilor care trebuie desfășurate de ofertanți. Începând cu 2014, consorțiul a implicat condominiile din orașul Padova (Italia) pentru a spori cererea de reabilitări energetice. Între timp, municipalitatea a achiziționat un SSE privat, care va încheia un contract cu fiecare condominiu și va finanța ulterior reabilitarea energetică, care va fi plătită prin economiile de energie.

⁽¹⁰⁸⁾ <https://combi-project.eu/>

⁽¹⁰⁹⁾ <https://combi-project.eu/tool/>

⁽¹¹⁰⁾ Cele opt acțiuni privesc:

- reabilitarea rezidențială a imbrăcămintei clădirii + încălzirea încăperilor + ventilare + răcirea încăperilor (aer condiționat);
- locuințe rezidențiale noi;
- iluminat rezidențial (toate locuințele);
- aparate de răcire rezidențiale (toate locuințele);
- reabilitarea nerezidențială a imbrăcămintei clădirii + încălzirea încăperilor + ventilare + răcirea încăperilor (aer condiționat);
- clădiri nerezidențiale noi;
- iluminat nerezidențial (toate clădirile) și
- aparate de răcire nerezidențiale (toate clădirile).

⁽¹¹¹⁾ <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC99434/kj1a27665enn%281%29.pdf>

⁽¹¹²⁾ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/276001/9789241550376-eng.pdf?ua=1>

⁽¹¹³⁾ <http://bpie.eu/publication/building-4-people-valorising-the-benefits-of-energy-renovation-investments-in-schools-offices-and-hospitals/>

⁽¹¹⁴⁾ <http://www.padovafit.it/english/>

- (b) Proiectul MARTE ⁽¹¹⁵⁾ a realizat investiții în reabilitări energetice aprofundate ale clădirilor din sectorul sănătății din regiunea Marche (Italia). Acesta a implicat o structură complexă de finanțare care integrează resurse publice (FEDR) și private (SSE/contract de performanță energetică) într-un mod orientat spre obținerea de rezultate. De asemenea, acest proiect a pus bazele unei reproduceri la scară mai largă în alte structuri ale asistenței medicale (în regiune și în altă regiuni ale Italiei) și în alte sectoare, cum ar fi locuințele sociale și gestionarea deșeurilor, în special prin construirea de capacități și promovarea modelului de contract de performanță energetică.
- (c) Proiectul ZagEE ⁽¹¹⁶⁾ a oferit asistență individuală pentru dezvoltarea de proiecte pentru un portofoliu agregat de investiții în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile în Zagreb (Croatia). Acesta a vizat reabilitarea clădirilor publice (clădiri de birouri, școli primare și licee, grădinițe, centre medicale, aziluri de bătrâni etc.) și iluminatul public. Schema de finanțare a utilizat resurse bugetare, credite bancare și granturi naționale și din partea UE.
- (d) În cadrul proiectului ESCOLimburg2020 ⁽¹¹⁷⁾, operatorul public al rețelei de energie, Infrac, a dezvoltat un serviciu integrat, pentru a accelera reabilitarea energetică a clădirilor municipale, acoperind toate etapele, de la audit la execuția lucrărilor și finanțare. Peste 20 de milioane EUR au fost investite în reabilitarea clădirilor publice.
- (e) Proiectul PARIDE constituie un exemplu excelent de grupare (în acest caz, pentru modernizarea iluminatului public stradal) fără costuri de investiții inițiale pentru municipalitățile în cauză și cu costuri reduse ale tranzacțiilor datorită procedurilor comune de achiziții publice, pentru un program de contractare privind performanța energetică în valoare de 25 de milioane EUR pentru 33 de municipalități din provincia Teramo (Italia).
- (f) Proiectul CITYNVEST ⁽¹¹⁸⁾ a comparat și a furnizat orientări privind modelele inovatoare de finanțare pentru renovarea clădirilor în Europa ⁽¹¹⁹⁾ în documentul intitulat *Revizuirea modelelor operaționale și de finanțare inovatoare de reabilitare la scară largă elaborate de autoritățile publice și Modul de lansare a unor proiecte ambițioase de reabilitare energetică în regiunea dumneavoastră* ⁽¹²⁰⁾, care se concentrează pe abordări de tip „ghișeu unic” pentru reabilitarea clădirilor publice.

2.7.8.2. Reducerea riscului perceput al operațiunilor de eficiență energetică

- (a) Standardizarea operațiunilor de eficiență energetică conduce la creșterea încrederii investitorilor. Pot fi introduse protocoale pentru a reduce riscurile de performanță și pot fi organizate cursuri de formare privind punerea în aplicare a protocoalelor și a proiectelor de certificare. Proiectul Investor Confidence Project (ICP) Europe ⁽¹²¹⁾, susținut de două proiecte din cadrul programului Orizont 2020 (ICPEU și I3CP), elaborează protocoale standardizate și instrumente asociate, cum ar fi specificațiile de dezvoltare a proiectelor. Prin intermediul rețelei sale de părți interesate, acesta oferă asistență tehnică dezvoltatorilor de proiecte, pentru a certifica proiectele și programele ca „investor-ready energy efficiency” (IREE) (proiect cu potențial de eficiență energetică pregătit pentru investiții). De asemenea, acesta asigură colaborarea cu instituțiile financiare pentru a le ajuta să introducă IREE în procedurile lor de investiții și de creditare.
- (b) Proiectul „Standardizarea și comunicarea cadrului de evaluare a activelor energetice durabile” (SEAF) ⁽¹²²⁾ a elaborat o platformă globală informatică pentru evaluarea și compararea proiectelor în domeniul energiei durabile de dimensiuni mai mici (cu privire la eficiența energetică, răspunsul la cerere, generarea și distribuția de energie din surse regenerabile, stocarea energiei etc.), reducându-se astfel decalajul dintre dezvoltatorii de proiecte și investitori. Acesta a facilitat dezvoltarea unui instrument (eQuad) ⁽¹²³⁾ care integrează protocoalele ICP și care include evaluarea și optimizarea, precum și evaluarea riscurilor și componentele de transfer (asigurări).
- (c) Inițiativa privind creditele ipotecare eficiente din punct de vedere energetic urmărește să creeze o „un credit ipotecar eficient din punct de vedere energetic” standardizat la nivel european. Ideea este de a oferi credite ipotecare preferențiale proprietarilor de clădiri care doresc să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor lor, luând în considerare impactul pozitiv al eficienței energetice asupra valorii clădirii și asupra nerespectării obligației de plată. Etapa-pilot a demarat în iunie 2018, cu participarea a peste 35 de bănci.

⁽¹¹⁵⁾ <http://www.marteproject.eu/>

⁽¹¹⁶⁾ <http://zagee.hr/>

⁽¹¹⁷⁾ <http://www.escolimburg2020.be/en>

⁽¹¹⁸⁾ <http://www.citynvest.eu/home>

⁽¹¹⁹⁾ <http://www.citynvest.eu/content/comparison-financing-models>

⁽¹²⁰⁾ <http://citynvest.eu/content/guidance-how-launch-ambitious-energy-retrofitting-projects-your-region>

⁽¹²¹⁾ <http://www.eepperformance.org/>

⁽¹²²⁾ <https://www.seaf-h2020.eu/>

⁽¹²³⁾ <https://www.eu.jouleassets.com/about-equad/>

- (d) Există modalități de a face eficiența energetică mai atractivă pentru investitorii instituționali și de a sprijini refinanțarea activelor legate de eficiența energetică. Fondul balcanic de eficiență energetică din Letonia (LABEEF) oferă SSE-urilor finanțare pe termen lung prin forfetarea contractelor CPE ⁽¹²⁴⁾ și emiterea de obligațiuni ecologice pentru eficiența energetică.
- (e) Proiectul EUROPACE ⁽¹²⁵⁾ dezvoltă un mecanism de finanțare pe bază de impozit scalabil, prin care obligația de rambursare pe termen lung se referă mai degrabă la o proprietate decât la proprietarul acesteia, iar municipalitățile asigură rambursarea printr-o taxă specială colectată împreună cu impozitul pe proprietate. Mecanismele de finanțare pe bază de impozit se bazează pe relațiile existente ale municipalităților cu cetățenii lor (sistemul de impozitare a proprietății) și au un mare potențial de a stimula renovarea locuințelor conform întregii game de venituri.

2.7.8.3. Fonduri publice pentru mobilizarea investițiilor din sectorul privat sau pentru abordarea deficiențelor pieței

- (a) Printre exemplele de scheme de împrumuturi cofinanțate din fonduri publice se numără:
 - (i) fondurile de modernizare a clădirilor cu mai multe apartamente (Lituania) ⁽¹²⁶⁾;
 - (ii) o combinație de împrumuturi, asistență tehnică și subvenții pentru renovarea clădirilor cu mai multe apartamente (Estonia) ⁽¹²⁷⁾;
 - (iii) *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (KfW), subvenții și împrumuturi pentru reabilitarea energetică (Germania) ⁽¹²⁸⁾; și
 - (iv) SloVSEFF (Slovakia) ⁽¹²⁹⁾.
- (b) Printre exemplele de instrumente de împărțire a riscurilor (de exemplu, împrumuturi, mecanisme de garantare și asistență tehnică) se numără:
 - (i) instrumentul de finanțare privată pentru eficiența energetică (PF4EE) ⁽¹³⁰⁾; și
 - (ii) mecanismul de garantare „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” (în curs de dezvoltare).
- (c) În prezent se desfășoară activități pentru a concepe un instrument online de cartografiere al UE, cu scopul de a înțelege modul în care fondurile publice pot fi utilizate pentru a sprijini eficiența energetică în Europa.
- (d) Printre exemplele de sprijin pentru finanțarea cetățenilor în vederea realizării eficienței energetice, prin cooperarea dintre autoritățile locale și cooperativele energetice se numără proiectele REScoop PLUS ⁽¹³¹⁾ și REScoop MECISE ⁽¹³²⁾ din cadrul Orizont 2020, cu parteneri din întreaga UE. Acesta din urmă urmărește să mobilizeze cel puțin 30 de milioane EUR pentru investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al eficienței energetice, inclusiv coinvestiții efectuate de cetățeni și de autoritățile locale. Proiectul a pus bazele unui fond reînnoibil pentru a permite gruparea flexibilă a finanțării proiectelor prin cooperative. REScoop – abordarea municipalității ⁽¹³³⁾ stabilește orientări pentru autoritățile publice cu privire la modul de sprijinire a investițiilor cetățenilor în proiecte locale din domeniul energiei durabile. Platforma germană CF4EE Bettervest ⁽¹³⁴⁾ este prima platformă mondială de finanțare participativă pentru eficiență energetică din lume. Aceasta finanțează proiectele societăților, ale ONG-urilor și ale autorităților locale și permite obținerea unei rentabilități ridicate din economiile de costuri. Un procent dat din economii este distribuit participanților până când investiția, la care se adaugă un profit convenit anterior, au fost rambursate. IMM-urile, ONG-urile și autoritățile locale își pot finanța proiectele de economisire a energiei și își pot reduce emisiile de CO₂. Platforma Bettervest obține un procent din finanțarea totală.
- (e) Proiectul QualitEE ⁽¹³⁵⁾ (un exemplu de activitate privind standardele de calitate la nivelul UE referitoare la serviciile de eficiență energetică) urmărește majorarea investițiilor în sporirea eficienței energetice prin stabilirea unor cadre de certificare a calității care depășesc prezentarea modelelor de contracte. Acesta cuprinde criterii de calitate standardizate, instituționalizarea procesului de asigurare a calității și scheme de promovare activă. În cele din urmă, acesta urmărește să asigure încrederea în serviciile de asigurare a eficienței energetice și în furnizorii acestor servicii, prin promovarea unei înțelegeri comune a serviciilor „de bună calitate”, îmbunătățind astfel capacitatea de finanțare a programelor de investiții.

⁽¹²⁴⁾ <http://sharex.lv/en/latvian-baltic-energy-efficiency-facility-labeef>

⁽¹²⁵⁾ <http://www.europace2020.eu/>

⁽¹²⁶⁾ <http://www.vipa.lt/page/dnmfen>

⁽¹²⁷⁾ <http://www.kredex.ee/en/apartment-association/>

⁽¹²⁸⁾ <https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Privatpersonen/Bestandsimmobilie/>

⁽¹²⁹⁾ <http://www.slovseff.eu/index.php/en/>

⁽¹³⁰⁾ <http://www.eib.org/en/products/blending/pf4ee/index.htm>

⁽¹³¹⁾ <http://www.rescoop-ee.eu/rescoop-plus>

⁽¹³²⁾ <http://www.rescoop-mecise.eu/>

⁽¹³³⁾ <https://www.rescoop.eu/blog/rescoop-municipality-approach>

⁽¹³⁴⁾ <https://www.bettervest.com/en/>

⁽¹³⁵⁾ <https://qualitee.eu/>

2.7.8.4. Direcționarea investițiilor către un parc imobiliar public eficient din punct de vedere energetic

(a) Printre exemplele de asistență pentru facilitarea utilizării contractelor de performanță energetică se numără:

- (i) facilitatorii de pe piața contractelor;
- (ii) un contract-cadru pentru simplificarea achizițiilor contractuale (Regatul Unit);
- (iii) ghiduri practice privind contractele de performanță energetică;
- (iv) proiecte precum TRUST-EPC-South, care au stabilit o abordare standardizată ce permite evaluarea riscurilor și evaluarea comparativă a investițiilor în domeniul eficienței energetice în ceea ce privește instrumentul de evaluare a bunurilor imobile stabilit (Green RatingTM); și
- (v) proiectul GarantEE⁽¹³⁶⁾, care urmărește extinderea modelelor inovatoare de afaceri și finanțare pentru proiectele SSE bazate pe performanță, abordând medii mai complexe, de exemplu prin asigurarea flexibilității în ceea ce privește contractele de performanță energetică, pentru a deservi mai bine clienții din sectorul privat sau prin abordarea unităților închiriate în 14 țări europene.

(b) Printre exemplele de inițiative privind utilizarea contractelor de performanță energetică și SSE-uri pentru renovarea clădirilor publice se numără:

- (i) RE:FIT (Regatul Unit)⁽¹³⁷⁾;
- (ii) EoL (Slovenia)⁽¹³⁸⁾;
- (iii) 2020TOGETHER (Italia)⁽¹³⁹⁾;
- (iv) PRODESA (Grecia)⁽¹⁴⁰⁾; și
- (v) RenoWatt (Belgia) (un partener al proiectului Cityinvest din cadrul Orizont 2020)⁽¹⁴¹⁾.

2.7.8.5. Instrumente consultative accesibile și transparente

(a) Printre exemplele de abordare de tip „ghișeu unic” sau de servicii integrate pentru reabilitarea energetică a clădirilor se numără:

- (i) *Energie Posit’If* (Franța)⁽¹⁴²⁾ pentru renovarea condominiilor;
- (ii) *Picardie Pass Rénovation*⁽¹⁴³⁾ și *Oktave*⁽¹⁴⁴⁾ (Franța) pentru renovarea aprofundată a locuințelor unifamiliale; și
- (iii) inițiativele REFURB⁽¹⁴⁵⁾, REIMARKT (Țările de Jos) și BetterHome (Danemarca) pentru renovarea clădirilor.

Proiectul Innovate⁽¹⁴⁶⁾ a efectuat o analiză⁽¹⁴⁷⁾ a unora dintre cele mai bune modele-pilot din Europa și a serviciilor pe care le oferă proprietarilor de locuințe.

(b) Statele membre pot crea platforme naționale de investiții în domeniul energiei durabile [de exemplu ENERINVEST (Spania)⁽¹⁴⁸⁾] pentru:

- (i) organizarea dialogului cu și între principalele părți interesate;
- (ii) elaborarea unor foi de parcurs;

⁽¹³⁶⁾ <https://guarantee-project.eu/>

⁽¹³⁷⁾ <https://www.london.gov.uk/what-we-do/environment/energy/energy-buildings/refit/what-refit-london>

⁽¹³⁸⁾ <http://www.eib.org/attachments/documents/elena-completed-eol-en.pdf>

⁽¹³⁹⁾ <https://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/en/projects/2020together>

⁽¹⁴⁰⁾ <https://www.prodesa.eu/?lang=en>

⁽¹⁴¹⁾ <http://www.gre-liege.be/renowatt/25/renowatt.html> (un program de renovare a clădirilor publice pentru sporirea eficienței energetice prin gruparea proiectelor de dimensiuni mai mici pentru a elimina barierele tehnice, legale, administrative și financiare. https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/012_a2_erika_honnay_seif_dublin_28-09-17.pdf)

⁽¹⁴²⁾ <http://www.energiespositif.fr/>

⁽¹⁴³⁾ <https://www.pass-renovation.picardie.fr/>

⁽¹⁴⁴⁾ <https://www.oktave.fr/>

⁽¹⁴⁵⁾ <http://www.go-refurb.eu/>

⁽¹⁴⁶⁾ <http://www.financingbuildingrenovation.eu/>

⁽¹⁴⁷⁾ Inventarierea celor mai bune practici pentru stabilirea unui pachet de servicii integrate pentru eficiența energetică, inclusiv accesul la finanțare pe termen lung pentru proprietarii de locuințe, Vesta Conseil and Finance (2018).

⁽¹⁴⁸⁾ <https://www.enerinvest.es/en/>

- (iii) propunerea de îmbunătățiri ale cadrelor juridice; și
- (iv) dezvoltarea și validarea modelelor de documente și contracte, etc., pentru a îmbunătăți înțelegerea pieței.
- (c) Pot fi înființate servicii consultative generale (de exemplu, FI-Compass ⁽¹⁴⁹⁾), Platforma europeană de consiliere în materie de investiții și pot fi elaborate orientări tehnice privind finanțarea reabilitării energetice a clădirilor prin fondurile politicii de coeziune ⁽¹⁵⁰⁾.
- (d) Proiectul „Finanțare inteligentă pentru clădiri inteligente” include mai multe inițiative la nivelul Uniunii pentru a ajuta statele membre să creeze și să faciliteze accesul la mecanisme adecvate cu scopul de a sprijini mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor:
 - (i) Inițiativa „Forumuri de investiții în energie durabilă” ⁽¹⁵¹⁾;
 - (ii) inițiativa ManagEnergy ⁽¹⁵²⁾;
 - (iii) Asistență europeană pentru energie locală (ELENA) ⁽¹⁵³⁾;
 - (iv) Orizont 2020: finanțarea cererilor legate de eficiența energetică ⁽¹⁵⁴⁾; și
 - (v) servicii de consiliere generală, de exemplu FI-Compass ⁽¹⁵⁵⁾, Platforma europeană de consiliere în materie de investiții ⁽¹⁵⁶⁾.

2.7.9. Indicatori și etape

Cadrul referitor la impactul strategiei de renovare, elaborat prin proiectul Build Upon ⁽¹⁵⁷⁾, poate fi util în ceea ce privește ilustrarea modului în care un set integrat de obiective, etape și indicatori poate structura un SRLT ⁽¹⁵⁸⁾.

2.7.10. Consultare publică

În procesul de elaborare a politicilor și a legislației, Comisia se bazează pe un proces transparent care implică părțile interesate (de exemplu întreprinderi, administrații publice și cercetători) și publicul larg. Orientările sale pot fi utile statelor membre care își desfășoară propriile consultări ⁽¹⁵⁹⁾.

Cerințele Directivei EPBD pentru consultarea cu privire la SRLT-uri (în special cu privire la dezvoltarea lor) nu depășesc obligațiile naționale existente. Punerea în aplicare a Directivei EPBD se va baza în mare măsură pe inițiativele locale și finanțarea privată, astfel că societatea civilă, administrațiile locale și sectoarele financiare și de investiții vor juca un rol important; același lucru se întâmplă și în cazul construcțiilor și al clădirilor. De asemenea, Directiva EPBD impune ca statele membre să se consulte în mod incluziv pe parcursul punerii în aplicare a strategiei.

⁽¹⁴⁹⁾ <https://www.fi-compass.eu/>

⁽¹⁵⁰⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2014/financing-the-energy-renovation-of-buildings-with-cohesion-policy-funding

⁽¹⁵¹⁾ O serie de evenimente publice și mese rotunde la nivel național în statele membre, dedicate în special finanțării eficienței energetice. Acțiunile întreprinse de acestea reprezintă o colecție unică și amplă de inițiative de succes de prim rang în întreaga Europă, în special pentru renovarea energetică a clădirilor publice și private; <https://ec.europa.eu/energy/en/financing-energy-efficiency/sustainable-energy-investment-forums>

⁽¹⁵²⁾ Cele peste 300 de agenții energetice din UE reprezintă factori și promotori importanți pentru tranziția energetică locală și regională: ManagEnergy le susține în provocarea lor, oferind un program de formare aprofundat cu privire la fundamentele și cele mai bune practici de finanțare a eficienței energetice în Europa de astăzi; <https://www.managenergy.eu>

⁽¹⁵³⁾ <http://www.eib.org/en/products/advising/elena/index.htm>

⁽¹⁵⁴⁾ Programul de lucru actualizat pentru 2018-2020 poate fi găsit la următoarea adresă: http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2018-2020/main/h2020-wp1820-energy_en.pdf

⁽¹⁵⁵⁾ <https://www.fi-compass.eu/>

⁽¹⁵⁶⁾ <http://eiah.eib.org/>

⁽¹⁵⁷⁾ Build Upon este un proiect de colaborare finanțat de UE privind renovarea clădirilor, care reunește guverne și întreprinderi, ONG-uri și gospodării din 13 țări sub forma unei comunități de colaborare pentru a contribui la elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor naționale de renovare; www.buildupon.eu. Obiectivul său este de a crea o revoluție în materie de renovare în întreaga Europă, prin sprijinirea țărilor în procesul lor de elaborare de strategii de renovare a clădirilor existente.

⁽¹⁵⁸⁾ <http://buildupon.eu/wp-content/uploads/2016/11/BUILD-UPON-Renovation-Strategies-Impact-Framework.pdf>. Proiectul Build Upon constată că acest cadru nu este o încercare de a stabili un set de cele mai bune practici în materie de obiective și indicatori de impact (care va necesita o muncă suplimentară), ci pur și simplu urmărește să stabilească conceptul.

⁽¹⁵⁹⁾ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/better-regulation-guidelines-stakeholder-consultation.pdf>

Următoarele principii generale, care sunt adaptate după orientările privind consultarea elaborate de guvernul Regatului Unit (și presupun o abordare bazată pe chestionare) ⁽¹⁶⁰⁾, ar putea fi utile în contextul consultării publice cu privire la SRL-uri și pentru monitorizarea punerii acestora în aplicare ⁽¹⁶¹⁾:

(a) Consultările ar trebui să fie clare și concise

Adresați întrebări clare și limitați numărul de întrebări la cele care sunt necesare. Formulați-le astfel încât să fie ușor de înțeles și ușor de răspuns. Evitați documentele lungi.

(b) Consultările ar trebui să aibă un scop

Luați în considerare răspunsurile atunci când dezvoltați politica. Consultați-vă cu privire la politicile sau planurile de punere în aplicare atunci când elaborarea lor se află într-o etapă de formare. Nu puneți întrebări cu privire la chestiunile asupra cărora aveți deja o opinie finală.

(c) Consultările ar trebui să fie informative

Oferiți suficiente informații pentru a vă asigura că participanții consultați înțeleg chestiunile și pot formula răspunsuri în cunoștință de cauză. Atunci când este posibil, includeți evaluările de impact validate ale costurilor și beneficiilor opțiunilor avute în vedere.

(d) Consultările sunt doar parte a unui proces

Luați în considerare dacă consultarea iterativă informală este adecvată, utilizând noi instrumente digitale și abordări deschise și bazate pe colaborare. Consultarea nu implică doar documente și răspunsuri oficiale. Aceasta este un proces permanent.

(e) Consultările ar trebui să se desfășoare pe o perioadă de timp proporțională

Durata consultării ar trebui să reflecte natura și impactul propunerii. Consultările pe o durată prea lungă va întârzia procesul de elaborare a politicilor. Consultările pe o durată prea scurtă nu vor oferi suficient timp și vor reduce calitatea răspunsurilor.

(f) Consultările trebuie să fie specifice și incluzive

Luați în considerare întreaga gamă de părți interesate afectate de politică și dacă există grupuri reprezentative. Luați în considerare vizarea grupurilor specifice, dacă este cazul. Asigurați-vă că grupurile sunt conștiente de consultări și pot avea acces la acestea. Estimați participarea a diferite grupuri de părți interesate și implicați-vă în campanii de informare pentru a include o gamă cât mai diversă de părți interesate.

(g) Consultările ar trebui să ia în considerare grupurile consultate

Este posibil ca anumite părți interesate să aibă nevoie de mai mult timp pentru a furniza răspunsuri. În cazul în care consultarea acoperă parțial sau total o perioadă de vacanță, luați în considerare impactul acestora și luați măsuri adecvate de atenuare, cum ar fi discuția prealabilă cu părțile interesate importante sau prelungirea termenului. Anumite părți interesate, cum ar fi persoanele cu dizabilități și persoanele în vârstă, pot solicita informații într-un format accesibil (de exemplu, o interfață de consultare online sau formate de text alternative).

(h) Consultările ar trebui stabilite de comun acord înainte de publicare

Solicitați acordul colectiv înainte de a publica o consultare scrisă, în special atunci când vă consultați cu privire la noile propuneri de politică.

(i) Consultarea ar trebui să faciliteze examinarea

Publicați răspunsurile în mediul online pe aceeași pagină cu consultarea inițială și precizați:

(i) câte răspunsuri au fost primite;

(ii) de la cine au fost primite; și

(iii) modalitatea în care au fost furnizate informații privind politica.

⁽¹⁶⁰⁾ <https://www.gov.uk/government/publications/consultation-principles-guidance>

⁽¹⁶¹⁾ De asemenea, pot fi utile alte metode de consultare publică față în față, mai puțin tehnice.

(j) Răspunsurile la consultări ar trebui publicate în timp util

Publicați răspunsurile în termen de 12 săptămâni de la consultare sau furnizați o explicație a motivelor pentru care acest lucru nu este posibil. Permiteți trecerea unui timp suficient între încheierea consultării și punerea în aplicare a politicii sau legislației.

Numai câteva state membre au documentat procesul de consultare pentru SRTL-urile lor din 2014 și 2017. Cu toate acestea, Finlanda demonstrează bune practici ⁽¹⁶²⁾ în ceea ce privește implicarea actorilor relevanți într-o etapă timpurie - ceea ce sporește acceptarea măsurilor elaborate în comun.

La elaborarea codurilor naționale din Finlanda pentru clădiri, profesioniștii și organizațiile importante din domeniu sunt consultate și participă activ la activități, prin intermediul unor studii preliminare și forumuri de consultare. Propunerile de definiții și orientări naționale pentru NZEB-uri sunt elaborate cu implicarea activă a organizațiilor profesionale din domeniul construcțiilor, al proiectării de clădiri și al planificării.

Proprietarii clădirilor și organizațiile de administrare a clădirilor sunt, de asemenea, implicate în elaborarea normelor naționale de transpunere privind contractele de performanță energetică și în diseminarea contractelor. Cooperarea cu sectoarele clădirilor și construcțiilor și implicarea activă a profesioniștilor din domeniu au asigurat un grad ridicat de conformitate cu legile, decretele și codurile din sectorul clădirilor.

În alte sectoare, organizațiile au găsit modalități inovatoare de a coopera și de a soluționa problemele. Biblioteca de resurse a proiectului BUILD UPON ⁽¹⁶³⁾ documentează experiența acumulată ca urmare a unor procese inovatoare de dialog între mai multe părți interesate din alte sectoare care au contribuit la crearea unei culturi a colaborării.

2.7.11. Măsuri financiare legate de economiile de energie – articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD

Prin corelarea sprijinului financiar cu economiile de energie prevăzute la articolul 10 alineatul (6) din Directiva EPBD, statele membre sunt încurajate să ia în considerare utilizarea mai eficientă a fondurilor lor publice prin acordarea unui sprijin mai mare pentru rezultate mai eficiente și a unui sprijin mai mic pentru măsuri mai puțin ambițioase, de exemplu prin corelarea avantajului financiar (reducerea procentuală a ratei dobânzii, procentul componentei de grant) cu rezultatele obținute (în termeni de performanță energetică, exprimată ca și consum de energie sau pe baza clasei de performanță energetică). KfW (Germania) utilizează acest model în mod eficace, oferind reduceri progresive ale ratei dobânzii pentru proiectele care conduc la niveluri mai ridicate ale performanței energetice.

3. CADRUL PENTRU CALCULAREA PERFORMANȚEI ENERGETICE A CLĂDIRILOR

Anexa I la Directiva EPBD stabilește un cadru general comun pentru calcularea performanței energetice a clădirilor și, printre altele, descrie metodologiile naționale. Pentru a îndeplini obiectivele de politică în materie de eficiență energetică a clădirilor, CPE-urile ar trebui să devină mai transparente, prin asigurarea faptului că toți parametrii necesari pentru calcul, atât pentru cerințele minime de performanță energetică, cât și pentru certificare, sunt stabiliți și aplicați în mod consecvent. Anexa I la Directiva EPBD a fost modificată pentru a actualiza cadrul în consecință.

3.1. Domeniul de aplicare

Anexa I la Directiva EPBD a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/844 pentru a îmbunătăți transparența și coerența celor 33 de metodologii regionale și naționale diferite de calcul al performanței energetice, după cum urmează:

- (a) Punctul 1 prevede o abordare mai potrivită a modului de determinare a performanței energetice a clădirilor și solicită statelor membre să își descrie metodologiile de calcul în conformitate cu standardele privind performanța energetică a clădirilor (PEC);

⁽¹⁶²⁾ A se vedea: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/5_en_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf

⁽¹⁶³⁾ <https://kumu.io/WorldGBCEurope/build-upon-resource-library#build-upon-resource-library>

- (b) Punctul 2a prevede indicatori numerici suplimentari pentru consumul general de energie în întreaga clădire sau emisiile de gaze cu efect de seră; și
- (c) Punctele 3, 4 și 5 rămân aproape neschimbate; textul „acolo unde este relevantă pentru prezentul calcul” de la punctul 4 a fost eliminat, iar calculele trebuie să ia în considerare influența pozitivă a factorilor enumerați la acest punct.

În conformitate cu articolul 3 din Directiva EPBD, statele membre trebuie să adopte metodologii naționale pentru calculul performanței energetice a clădirilor. Dispozițiile sale, precum cele referitoare la calculul nivelurilor optime din punctul de vedere al costurilor (articolele 4 și 5 din Directiva EPBD) ⁽¹⁶⁴⁾, rămân neschimbate.

Această secțiune este structurată pentru a acoperi o serie de dispoziții modificate din anexa I la Directiva EPBD:

- (a) obligațiile de stabilire și exprimare a performanței energetice a clădirilor (punctul 1 primele două paragrafe, punctul 2 primul paragraf și punctul 2a din anexa I); și
- (b) obligația de a descrie metodologiile naționale de calcul în mod transparent, în conformitate cu standardele PEC (punctul 1 al treilea paragraf din anexa I).

Problema calculării factorilor de energie primară menționați în anexa I la Directiva EPBD este abordată într-o recomandare separată privind orientările pentru modernizarea clădirilor.

3.2. Obligații de determinare și exprimare a performanței energetice a clădirilor

3.2.1. Determinarea performanței energetice a unei clădiri – anexa I (punctul 1) la Directiva EPBD

În conformitate cu anexa I (punctul 1) la Directiva EPBD, performanța energetică a unei clădiri „se determină pe baza consumului calculat sau real de energie și reflectă consumul tipic de energie”. Această dispoziție nu este nouă. Cuvântul „anual” este eliminat în conformitate cu definiția performanței energetice prevăzută la articolul 2 din Directiva EPBD, făcând obligația mai flexibilă.

Revizuirea actualizează consumul tipic de energie, în conformitate cu definiția extinsă a sistemelor tehnice ale clădirilor [articolul 2 alineatul (3) din Directiva EPBD] și cu definiția performanței energetice [articolul 2 alineatul (4) din Directiva EPBD]. În special, utilizările tipice dale energiei în cadrul unei clădiri include energia utilizată pentru încălzirea spațiului, răcirea spațiului, apa caldă menajeră, ventilare, iluminatul încorporat și pentru alte sisteme tehnice ale clădirilor.

Definirea sistemelor tehnice ale clădirilor a fost extinsă la noi domenii, cum ar fi sistemele de automatizare și de control ale clădirii, generarea de energie electrică la fața locului și energia din surse regenerabile. Statelor membre le revine obligația de a decide dacă, în consecință, calculul performanței energetice ar trebui să ia în considerare alt consum de energie (pe lângă încălzirea spațiului, răcirea spațiului, apa caldă menajeră, ventilarea și iluminatul încorporat).

3.2.2. Exprimarea performanței energetice a unei clădiri – anexa I (punctul 1 al doilea paragraf și punctul 2a) la Directiva EPBD

Anexa I (punctul 1 al doilea paragraf) la Directiva EPBD prevede că „performanța energetică a unei clădiri este exprimată printr-un indicator numeric al consumului de energie primară în kWh/(m² · an)” ⁽¹⁶⁵⁾.

Dacă statele membre aleg să exprime performanța energetică ca raport între consumul de energie primară și consumul unei clădiri de referință sau ca procent din consumul de energie primară al clădirii de referință, acestea ar trebui să clarifice modul în care această abordare adimensională se referă la un indicator numeric al consumului de energie primară în kWh/(m² · an).

⁽¹⁶⁴⁾ Calculele PEC pentru stabilirea cerințelor minime de performanță energetică trebuie să respecte cadrul metodologic comun din Regulamentul delegat (UE) nr. 244/2012 al Comisiei din 16 ianuarie 2012 de completare a Directivei 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind performanța energetică a clădirilor, prin stabilirea unui cadru metodologic comparativ de calcul al nivelurilor optime, din punctul de vedere al costurilor, ale cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și ale elementelor acestora (JO L 81, 21.3.2012, p. 18).

⁽¹⁶⁵⁾ În conformitate cu standardul EN ISO 52000-1, atunci când se exprimă consumul de energie primară, trebuie să se precizeze dacă este vorba despre consumul de energie primară totală din surse regenerabile sau din surse neregenerabile.

Anexa I (punctul 2a) la Directiva EPBD permite statelor membre să ia în considerare următorii indicatori numerici suplimentari:

- (a) utilizarea de energie primară totală din surse neregenerabile și regenerabile; și
- (b) emisiile de gaze cu efect de seră [care ar putea fi exprimate în $\text{kgCO}_2\text{eq}/(\text{m}^2 \cdot \text{an})$].

Acești indicatori pot fi utilizați pe lângă indicatorul numeric comun exprimat în consumul de energie primară [$\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{an})$], dar nu îl pot înlocui.

Statele membre pot aplica, după caz, alți indicatori (pe lângă cei menționați la punctul 2a) pentru a descrie mai precis performanța energetică. Din nou, astfel de indicatori nu pot înlocui indicatorul numeric comun exprimat în consumul de energie primară [$\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{an})$].

Anexa I (punctul 1 al doilea paragraf) la Directiva EPBD prevede că indicatorul consumului de energie primară trebuie utilizat pentru CPE-uri și pentru verificarea conformității cu cerințele minime de performanță energetică. Se recomandă în mod deosebit ca statele membre să utilizeze aceeași metodologie pentru:

- (a) calcularea performanței energetice;
- (b) verificarea conformității cu cerințele minime de performanță energetică; și
- (c) emiterea CPE-urilor.

Cu toate acestea, în cazul în care se utilizează diferite metodologii, rezultatele ar trebui să se convertească suficient pentru a se evita confuzia cu privire la performanța energetică a unei clădiri.

Punctul 4 impune ca metodologiile de calcul al performanței energetice să ia în considerare influența pozitivă a factorilor enumerați ulterior (și anume condițiile locale de expunere la radiația solară, electricitatea produsă prin cogenerare, sistemele de încălzire și de răcire centralizate și iluminatul natural ⁽¹⁶⁶⁾). În cazul în care un factor nu este comun într-un anumit stat membru (de exemplu condițiile climatice nu favorizează expunerea la radiația solară; nu au fost create rețele de încălzire și de răcire centralizată), ar trebui totuși să se ia în considerare dacă acesta are o influență pozitivă asupra metodologiei de calcul.

Anexa I (punctul 1 al doilea paragraf) impune ca metodologia aplicată pentru determinarea performanței energetice a unei clădiri să fie transparentă și deschisă pentru inovare. Această cerință se aplică tuturor elementelor care fac parte din calcul, inclusiv:

- (a) necesarul de energie al clădirii, care reprezintă punctul de plecare pentru calculul performanței energetice;
- (b) cererea totală de energie primară rezultată din repartizarea energiei necesare pentru acoperirea utilizărilor prin intermediul factorilor naționali de energie primară (FEP-uri);
- (c) energia din surse regenerabile generată la fața locului și furnizată prin intermediul unui purtător de energie (în conformitate cu punctul 2 al patrulea paragraf; acest lucru trebuie tratat în mod consecvent și pe bază nediscriminatorie);
- (d) utilizarea standardelor PEC;
- (e) cea mai bună combinație a măsurilor în materie de eficiență energetică și a măsurilor privind energia din surse regenerabile, care stau la baza Directivei EPBD; și
- (f) luarea în considerare a nivelurilor naționale de calitate a aerului interior și de confort în calculul performanței energetice pentru diferite tipuri de clădiri ⁽¹⁶⁷⁾.

3.2.3. Măsuri de transpunere și recomandări

Scopul principal al modificării punctului 1 primul și al doilea paragraf și al introducerii punctului 2a este de a clarifica obligațiile actuale. În conformitate cu aceste dispoziții, statele membre sunt obligate:

- (a) să determine performanța energetică a clădirilor pe baza consumului calculat sau real de energie;

⁽¹⁶⁶⁾ Standardul EN 12464-1 prevede specificații privind cerințele de iluminare pentru persoanele care își desfășoară activitatea în spații de lucru interioare, inclusiv sarcini vizuale, în timp ce standardul EN 15193 oferă specificații privind procedurile de calcul și indicatorii legați de performanța energetică a clădirilor. Un nou standard european privind „iluminatul natural în clădiri” (standardul EN 17037, publicat de CEN la 12 decembrie 2018) prevede indicatori și o metodologie pentru evaluarea condițiilor de iluminat natural, care ia în considerare variațiile legate de diferențele geografice și climatice din Europa.

⁽¹⁶⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 244/2012, anexa III, tabelul 4: „Fiecare calcul trebuie să se refere la același nivel de confort. Pro forma, fiecare variantă/pachet/măsură trebuie să ofere un confort acceptabil. În cazul în care sunt luate în considerare niveluri de confort diferite, se pierde baza de comparație”.

- (b) să determine utilizările de energie acoperite de calculul performanței energetice – acestea trebuie să includă cel puțin încălzirea spațiului, răcirea spațiului, apa caldă menajeră, ventilarea și iluminatul încorporat;
- (c) să exprime performanța energetică în ceea ce privește consumul de energie primară [$\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{an})$];
- (d) să utilizeze indicatorul consumului de energie primară în $\text{kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{an})$ pentru CPE-uri și verificarea conformității cu cerințele minime de performanță energetică; și
- (e) să ia în considerare influența pozitivă a condițiilor locale de expunere la radiația solară, a electricității produse prin cogenerare, a sistemelor de încălzire și de răcire centralizate și a iluminatului natural (în conformitate cu punctul 4),

întrucât aceste cerințe nu sunt complet noi și se pot aplica deja în cadrele legislative naționale sau regionale, se sugerează ca statele membre să își revizuiască codurile pentru clădiri și metodologiile actuale de calcul și să garanteze, până la data transpunerii, că măsurile lor de transpunere acoperă toate punctele rămase.

Statele membre pot introduce, de asemenea, indicatorii suplimentari pentru a exprima performanța energetică a unei clădiri menționate la punctul 2a. În cazul în care se definesc indicatori suplimentari alături de indicatorul necesar privind consumul de energie primară, statele membre ar trebui să includă toate informațiile relevante pentru a susține utilizarea lor, de exemplu:

- (a) unitatea de măsură în care vor fi exprimați;
- (b) dacă aceștia se aplică tuturor tipurilor de clădiri, clădirilor noi și/sau existente;
- (c) dacă aceștia vor fi utilizați pentru certificarea performanței energetice și/sau vor completa cerințele minime de performanță energetică; și
- (d) metodologia de calcul al acestora.

3.3. Obligația de a descrie metodologiile naționale de calcul în mod transparent

3.3.1. Metodologii naționale de calcul conform standardelor PEC

Ca răspuns la necesitatea unui grad mai mare de comparabilitate și transparență, Directiva EPBD solicită statelor membre să își descrie metodologia națională de calcul în conformitate cu anexele naționale la standardele generale ⁽¹⁶⁸⁾ elaborate de Comitetul European de Standardizare (CEN) în cadrul mandatului M/480.

Fiecare standard are o „anexă A” – un model care oferă opțiuni privind metodele specifice (de exemplu simple sau mai detaliate) și datele de intrare (tehnice, de politică sau legate de climă). Anexa A este considerată un instrument util pentru ca statele membre să își descrie metodologiile naționale de calcul ⁽¹⁶⁹⁾.

În timp ce considerentul 40 din Directiva (UE) 2018/844 recunoaște că utilizarea standardelor PEC „[...] ar avea un impact pozitiv asupra punerii în aplicare a Directivei EPBD”, anexa I la Directiva EPBD arată clar că aceasta nu constituie o codificare legislativă a acestor standarde sau o obligativitate a acestora.

Ca și înainte, statele membre sunt libere să își adapteze metodologiile naționale sau regionale de calcul la condițiile lor locale și climatice ⁽¹⁷⁰⁾.

3.3.2. Măsurile de transpunere și recomandări

În conformitate cu anexa I, „statele membre trebuie să își descrie metodologiile naționale/regionale de calcul pe baza anexelor naționale privind standardele generale”. Statele membre vor trebui să îndeplinească această cerință până la termenul de transpunere, și anume la 10 martie 2020 ⁽¹⁷¹⁾.

⁽¹⁶⁸⁾ A se vedea secțiunea 3.4 pentru explicarea anexelor naționale pentru standardele PEC (www.epb.center/implementation/national-annexes).

⁽¹⁶⁹⁾ Anexa A la un standard PEC este un model necompletat care poate fi completat cu date și opțiuni naționale. Dacă această anexă este completată și publicată de un stat membru, aceasta se numește „fișă de date națională”. Dacă este completată și publicată de un organism național de standardizare, ca parte a standardului PEC, aceasta se numește „anexă națională”. Nu există nicio diferență fundamentală între statele membre care decid să publice această „fișă de date națională” ca parte a reglementărilor lor privind clădirile sau care fac referire la „anexa națională”, astfel cum au fost publicate de organismul lor național de standardizare.

⁽¹⁷⁰⁾ De exemplu, zone climatice diferite, accesibilitatea practică a infrastructurii energetice, rețele energetice locale, diferitele tipuri de clădiri etc. (și anume condițiile în zonele continentale și în zonele de coastă ar putea fi foarte diferite).

⁽¹⁷¹⁾ Articolul 3 din Directiva (UE) 2018/844 solicită statelor membre să comunice Comisiei modul în care au transpus sau au pus în aplicare noile obligații impuse de Directiva EPBD până la termenul de transpunere (20 de luni de la data intrării în vigoare, și anume 10 martie 2020). În cadrul acestei comunicări, statele membre vor trebui să demonstreze că respectă pe deplin obligația de a-și descrie metodologiile de calcul în conformitate cu standardele.

Statele membre dispun de mai multe opțiuni pentru notificarea respectării acestei obligații. O opțiune directă este includerea anexelor completate la standardele generale atunci când notifică oficial Comisia cu privire la măsurile naționale de transpunere a Directivei EPBD.

Pentru a facilita transparența și a îmbunătăți comparabilitatea, se recomandă ca statele membre să pună descrierea metodologiilor lor de calcul la dispoziția publicului, de exemplu prin încărcarea modelelor completate pe un site web sau prin anexarea acestora la codurile lor pentru clădiri etc. În astfel de cazuri, acestea pot notifica Comisiei sursa pusă la dispoziția publicului pentru a dovedi că au îndeplinit această obligație.

De asemenea, punerea metodologiei de calcul la dispoziția publicului va ajuta statele membre să îndeplinească cerința de a se asigura că „[m]etodologia aplicată pentru determinarea performanței energetice a clădirii este transparentă [...]” din anexa I (punctul 1 al doilea paragraf) la Directiva EPBD.

Atunci când un stat membru adoptă integral un standard PEC în legislația națională [și anume utilizează standardul (ca atare) ca parte a regulamentelor sale privind clădirile care pun în aplicare Directiva EPBD], acesta poate alege:

- (a) să solicite organismului său național de standardizare să elaboreze o anexă națională bazată pe modelul din anexa A – în acest caz, se poate considera că a îndeplinit obligația prevăzută în anexa I la Directiva EPBD cu privire la standardul respectiv prin publicarea anexei naționale împreună cu reglementările naționale care impun utilizarea standardului în cauză; sau
- (b) să publice anexa A completată sub forma unei fișe de date naționale:
 - (i) ca document separat la care fac referire reglementările privind clădirile; sau
 - (ii) ca parte integrantă a regulamentului privind clădirile de punere în aplicare a Directivei EPBD.

Anexa națională sau fișa de date este utilizată ulterior pentru a îndeplini cerințele Directivei EPBD și pentru a facilita utilizarea standardului la nivel național.

Atunci când standardele PEC nu sunt adoptate integral de către un stat membru, anexa A din standard ar trebui să fie utilizată ca model pentru a descrie metodologia națională de calcul și alegerile naționale, asigurându-se conformitatea cu Directiva EPBD.

3.4. Considerații suplimentare

În timp ce cadrul general pentru calculul performanței energetice se concentrează pe consumul de energie al clădirilor, statele membre pot lua în considerare integrarea altor aspecte legate de energie, cum ar fi energia încorporată a materialelor utilizate pe durata ciclului de viață al clădirilor.

3.5. Standardele generale PEC

Următoarele standarde generale PEC descriu fiecare etapă importantă în evaluarea performanței energetice a clădirilor:

- (a) EN ISO 52000-1, Performanța energetică a clădirilor – Evaluarea de ansamblu a PEC – Partea 1: Cadru general și metode ⁽¹⁷²⁾;
- (b) EN ISO 52003-1, Performanța energetică a clădirilor – Indicatori, cerințe, evaluare și certificate – Partea 1: Aspecte generale și aplicarea la performanța energetică globală ⁽¹⁷³⁾;
- (c) EN ISO 52010-1, Performanța energetică a clădirilor – Condiții climatice exterioare – Partea 1: Prelucrarea datelor climatice pentru calculele energetice ⁽¹⁷⁴⁾;
- (d) EN ISO 52016-1, Performanța energetică a clădirilor – Necesarul de energie pentru încălzire și răcire, temperaturi interioare și sarcini termice sensibile și latente – Partea 1: Metode de calcul ⁽¹⁷⁵⁾; și
- (e) EN ISO 52018-1, Performanța energetică a clădirilor – Indicatori pentru cerințe PEC parțiale referitoare la bilanțul termic energetic și la caracteristicile elementelor de clădire – Partea 1: Prezentare generală a opțiunilor ⁽¹⁷⁶⁾.

⁽¹⁷²⁾ <https://epb.center/support/documents/m1-overarching-epb/iso-52000-1>

⁽¹⁷³⁾ <https://epb.center/support/documents/m1-overarching-epb/iso-52003-1>

⁽¹⁷⁴⁾ <https://epb.center/support/documents/m1-overarching-epb/iso-52010-1>

⁽¹⁷⁵⁾ <https://epb.center/support/documents/m2-building-such/iso-52016-1>

⁽¹⁷⁶⁾ <https://epb.center/support/documents/m2-building-such/iso-52018-1>

4. SINTEZA RECOMANDĂRILOR

4.1. SRTL-uri

1. În ceea ce privește conținutul și cadrul lor, SRTL-urile sunt mai cuprinzătoare și mai ambițioase decât strategiile de mobilizare a investițiilor prevăzute la articolul 4 din Directiva EED. Statele membre sunt încurajate să analizeze cu atenție noile elemente (de exemplu etapele, indicatorii, viziunile pe termen lung, pragurile de declanșare, clădirile cu cele mai slabe performanțe, sărăcia energetică și tehnologiile inteligente) pentru a se asigura că politicile și măsurile relevante sunt cât mai eficiente posibil. De asemenea, acestea sunt încurajate să ia în considerare aspectele legate de siguranță și să analizeze cerințele prevăzute la articolul 8 din Directiva EPBD în ceea ce privește electromobilitatea și sistemele tehnice ale clădirilor.

A se vedea secțiunile 2.3.1 și 2.3.4.

2. La începutul procesului de elaborare a SRTL-urilor, statele membre sunt încurajate să își aloce timp suficient pentru a stabili o foaie de parcurs cu măsuri, indicatori de progres măsurabili și etape orientative pentru 2030, 2040 și 2050. Etapele ambițioase, realiste și clare sunt esențiale pentru reducerea riscurilor și a incertitudinilor investitorilor și implicarea părților interesate și a întreprinderilor în punerea în aplicare a politicilor și a măsurilor acoperite de SRTL. Lucrările privind indicatorii și etapele importante constituie, de asemenea, o investiție inițială care va sprijini ulterior punerea în aplicare a politicilor și a măsurilor și, în cele din urmă, va asigura reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, decarbonizarea parcului imobiliar și transformarea eficace din punctul de vedere al costurilor a acestuia, contribuind astfel la realizarea obiectivelor Uniunii în materie de eficiență energetică.

A se vedea secțiunea 2.3.2.

3. Eforturile statelor membre de a asigura accesul la o serie de mecanisme financiare pentru a contribui la mobilizarea investițiilor vor fi esențiale pentru SRTL-uri și punerea lor în aplicare cu succes. Statele membre sunt încurajate în mod ferm să ia în considerare numeroase exemple de mecanisme eficiente și de succes utilizate în alte domenii (a se vedea aspectele descrise mai sus). În plus, acestea sunt încurajate să beneficieze de sprijinul și de consilierea din partea experților de care dispun în cadrul inițiativelor SFSB, în special un forum (acolo unde nu a fost deja organizat unul) pentru investiții în domeniul energiei durabile.

A se vedea secțiunile 2.4 și 2.7.

4. Se așteaptă ca SRTL-urile puternice să accelereze renovarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a clădirilor existente, care fac în prezent obiectul unei rate reduse de renovare. SRTL-ul nu este un scop în sine, ci un punct de plecare pentru acțiuni mai ferme care urmează să fie puse în aplicare la fața locului și care conduc la rate mai mari de renovare și la renovări mai aprofundate. Evaluarea potențialelor beneficii mai mari ale măsurilor de eficiență energetică poate permite o abordare mai cuprinzătoare și mai integrată la nivel național, subliniind posibilele sinergii cu alte domenii de politică și, în mod ideal, implicând departamentele guvernamentale responsabile de alte domenii decât energia și clădirile, cum ar fi departamentele pentru sănătate, finanțe și infrastructură.

A se vedea secțiunile 2.3.1.7 și 2.7.7.

5. Statele membre sunt încurajate să aloce suficient timp pentru a se consulta cu privire la elaborarea și punerea în aplicare a SRTL-urilor. Prin implicarea publicului, consultarea poate îmbunătăți rezultatele politicii. De asemenea, statele membre pot lua în considerare crearea unei platforme pentru părțile interesate. Identificarea și consultarea părților interesate poate contribui în mod semnificativ la punerea în aplicare cu succes a SRTL-urilor. Contribuția directă sau indirectă a părților interesate relevante asociată cu modernizarea din punct de vedere energetic a clădirilor este, de asemenea, esențială pentru diseminarea SRTL-urilor și colectarea datelor și poate crea un sentiment de consens și acceptare a SRTL-urilor.

A se vedea secțiunile 2.3.3 și 2.7.10.

6. Statele membre sunt încurajate să asigure o colaborare strânsă între funcționarii care elaborează SRTL-ul și colegii din alte ministere care concep PNEC-ul, din care SRTL-ul face parte integrantă.

A se vedea secțiunile 2.6 și 2.7.

4.2. Stimulente financiare și informarea

7. Statele membre sunt încurajate să analizeze cu atenție modul în care se asigură că orice măsură financiară pentru îmbunătățirea eficienței energetice în renovarea clădirilor este legată de economiile de energie urmărite sau realizate;

A se vedea secțiunile 2.5.1 și 2.7.8.

8. Statele membre sunt încurajate să creeze baze de date (în cazul în care acestea nu există deja), astfel încât să poată fi colectate date privind consumul de energie măsurat sau calculat al anumitor clădiri, iar datele agregate anonimizate să poată fi puse la dispoziție.

A se vedea secțiunea 2.5.2.

4.3. Cadrul pentru calculul performanței energetice a clădirilor

9. În revizuirea codurilor lor pentru clădiri și a metodologiilor de calcul actuale, statele membre sunt încurajate să introducă indicatorii PEC suplimentari menționați la punctul 2a. În cazul în care se stabilesc indicatori suplimentari alături de indicatorul necesar privind consumul de energie primară, statele membre ar trebui să includă toate informațiile relevante pentru a susține utilizarea lor, de exemplu:

- (a) unitatea de măsură în care vor fi exprimați;
- (b) dacă aceștia se aplică tuturor tipurilor de clădiri, clădirilor noi și/sau existente;
- (c) dacă aceștia vor fi utilizați pentru certificarea performanței energetice și/sau vor completa cerințele minime de performanță energetică; și
- (d) metodologia de calcul al acestora.

A se vedea secțiunea 3.2.

10. Metodele naționale de calcul ar trebui să fie descrise în mod transparent. La revizuirea codurilor lor pentru clădiri și a metodologiilor de calcul actuale, statele membre sunt încurajate să introducă indicatorii PEC suplimentari menționați la punctul 2a. În cazul în care se definesc indicatori suplimentari alături de indicatorul necesar privind consumul de energie primară, statele membre ar trebui să includă toate informațiile relevante pentru a susține utilizarea lor, de exemplu:

- (a) unitatea de măsură în care vor fi exprimați;
- (b) dacă aceștia se aplică tuturor tipurilor de clădiri, clădirilor noi și/sau existente;
- (c) dacă aceștia vor fi utilizați pentru certificarea performanței energetice și/sau vor completa cerințele minime de performanță energetică; și
- (d) metodologia de calcul al acestora.

A se vedea secțiunea 3.3.
